

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-430/25-45232/2

Podgorica, 13.03.2026.godine

Za: MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, ul. Rimski trg broj 46, Podgorica
gospodinu, Niku Gjelošaju, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme

Veza: Vaš akt br. 08-329/25-6350/4 od 16.12.2025. godine i dopuna br. 08-329/25-6350/4-1 od 06.03.2026. godine

Poštovani gospodine Gjelošaju,

Povodom *Predloga zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Donošenje novog zakona će doprinijeti uspostavljanju stabilnog kontrolnog mehanizma, stvaranje pretpostavki za unapređenje oblasti ove proizvodnje, potpunije definisanje pojmova koji pripadaju kategoriji naoružanje i vojna oprema, definisanja kriterijuma za ocjenu ispunjenosti uslova za proizvodnju naoružanja i vojne opreme kao i stranih ulaganja. Postojeći proizvođači naoružanja će biti u obavezi da prilagode poslovanje u dijelu dokumentacije koja se dostavlja uz zahtjev za izdavanje dozvole.

Imajući u vidu da zakon ne iziskuje dodatne troškove, osim onih koji su već definisani horizontalnim propisima, na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, navedeno je da utvrđivanje ispunjenosti uslova iz zahtjeva za dobijanje dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme vrši Stručna komisija koju obrazuje Ministarstvo posebnim rješenjem. Stručna komisija je sastavljena od predstavnika nadležnih resora, kao i od stručnih lica (iz oblasti relevantnih za proizvodni proces). Način vršenja poslova Stručne komisije propisuje Ministarstvo. Kako je navedeno, implementacija propisa zahtijeva obezbjeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore za naknade članovima Stručne komisije u visini do 50% prosječne bruto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike, koja se isplaćuje u neto iznosu.

Takođe, u materijalu je navedeno da će obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta biti potrebno nakon stupanja na snagu predmetnog propisa, a početak primjene propisa je godinu dana od objavljivanja u Službenom listu.

Imajući u vidu da je članom 12 Predloga zakona predviđena naknada članovima Stručne komisije, Ministarstvo finansija sugeriše da je potrebno izvršiti odgovarajuće izmjene, te ovaj član u stavu 7 treba izmijeniti da glasi: „ Naknada iz stava 6 ovog člana isplaćuje se iz budžetskih sredstava organa na čiji predlog su imenovani članovi Stručne komisije, a za stručna lica iz relevantnih oblasti iz

budžeta Ministarstva, a po prethodno pribavljenoj potvrdi o raspoloživim sredstvima od organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.“

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija ukazuje da je sve finansijske obaveze koje proizilaze iz Predlog zakona uskladiti sa sredstvima planiranim za ove namjene kod Ministarstva ekonomskog razvoja godišnjim zakonom o budžetu i Srednjoročnim budžetskim okvirom.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

Novica Vuković

ZAKON O PROIZVODNJI NAORUŽANJA I VOJNE OPREME

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: proizvodnja naoružanja i vojne opreme u miru i uslovima ratnog i vanrednog stanja, izdavanje dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, industrijska bezbjednost, prava i obaveze proizvođača naoružanja i vojne opreme, utvrđivanje i ocjenjivanje usaglašenosti naoružanja i vojne opreme, patenti, nadzor i druga pitanja od značaja za proizvodnju naoružanja i vojne opreme.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na proizvodnju: sportskog, lovačkog i drugog oružja i municije čija se proizvodnja vrši u skladu sa posebnim zakonom, eksplozivnih materija za civilnu upotrebu i protivgradnih raketa.

Vrste naoružanja i vojne opreme

Član 2

Naoružanje i vojna oprema, u smislu ovog zakona, obuhvata naoružanje i vojnu opremu utvrđenu Nacionalnom kontrolnom listom naoružanja i vojne opreme.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 4

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **Naoružanje i vojna oprema** su ubojna, borbena i tehnička sredstva, sredstva namijenjena za opremanje, upotrebu, rukovanje, čuvanje, skladištenje, održavanje i nadzor ubojnih, borbenih i tehničkih sredstava posebno izrađenih ili prilagođenih za vojnu namjenu, kao i njihove komponente, koja su utvrđena Nacionalnom kontrolnom listom naoružanja i vojne opreme.
- 2) **Proizvodnja naoružanja i vojne opreme** je djelatnost koja obuhvata: istraživanje, razvoj, ispitivanje, usavršavanje novih tehnologija za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, izradu tehničke dokumentacije, izradu naoružanja i vojne opreme, remont naoružanja i vojne opreme, demilitarizaciju i utilizaciju naoružanja i vojne opreme, izgradnju i opremanje objekata namijenjenih za razvoj, proizvodnju, ispitivanje, modernizaciju, održavanje, čuvanje i skladištenje, remont i nadzor za proizvodnju naoružanja i vojne opreme.
- 3) **Proizvođač naoružanja i vojne opreme** (u daljem tekstu: **Proizvođač**) je pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori, upisano u Registar proizvođača naoružanja i vojne opreme (u daljem tekstu: **Registar proizvođača**).
- 4) **Pružaoци usluga** su pravna lica koja pružaju usluge u oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme.
- 5) **Usluge u oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme** su stručne, organizacione, tehničko-tehnološke i druge usluge koje u oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme obezbjeđuju pružaoци usluga.
- 6) **Kapaciteti za proizvodnju naoružanja i vojne opreme** su objekti (prostorije, laboratorije, skladišta i drugi objekti namijenjeni za razvoj, proizvodnju, ispitivanje, modernizaciju, održavanje, čuvanje, skladištenje, remont, nadzor i dr.) i sredstva za rad (mašine, oprema, instalacije, alati i druga sredstva za rad) koje Proizvođač koristi u procesu rada.
- 7) **Remont naoružanja i vojne opreme** su poslovi koji se sprovode na naoružanju i vojnoj opremi radi održavanja i postizanja njihove tehničke i funkcionalne ispravnosti.
- 8) **Usavršavanje naoružanja i vojne opreme** je djelatnost kojom se unapređuju karakteristike naoružanja i vojne opreme, a obuhvata modernizaciju, modifikaciju i adaptaciju.

- 9) **Demilitarizacija** je djelatnost kojom se naoružanje i vojna oprema onesposobljava za svrhu za koju je bilo izvorno namijenjeno, radi daljeg korišćenja u civilne svrhe ili potpunog uništenja, a obuhvata dekomponovanje naoružanja i vojne opreme, transport, skladištenje, prebrojavanje, postupke trajne deformacije i uništavanje naoružanja i vojne opreme i njihovih komponenata.
- 10) **Utilizacija** je djelatnost kojom se naoružanje i vojna oprema iz primarnog oblika delaboracijom i specijalnim tehnološkim postupkom prevodi u drugi oblik naoružanja i vojne opreme.
- 11) **Industrijska bezbjednost proizvodnje naoružanja i vojne opreme** je sistem bezbjednosno-zaštitnih mjera i postupaka kojima se obezbjeđuju organizacioni, tehničko-tehnološki uslovi, zaštita i zdravlje na radu, zaštita i spašavanje lica i imovine od požara, tehničko-tehnoloških nesreća, udesa i ostalih rizika, sprječavanje uništenja ili oštećenja kapaciteta za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, sprječavanje nestanka, uništenja, oštećenja, neovlašćenog korišćenja ili otuđenja naoružanja i vojne opreme i tehničke dokumentacije, održavanje objekata, obezbjeđenje prevoza naoružanja i vojne opreme u okviru objekata, zaštitu životne sredine, čuvanje tajnih podataka, angažovanje i/ili formiranje službi zaštite i spašavanja, kao i fizičke i tehničke zaštite u okviru svojih kapaciteta .
- 12) **Obezbjeđenje proizvodnje naoružanja i vojne opreme** je sistem mjera i postupaka kojima se obezbjeđuju i održavaju kapaciteti, materijalni, kadrovski i drugi uslovi za proizvodnju naoružanja i vojne opreme.
- 13) **Ratne materijalne rezerve za proizvodnju naoružanja i vojne opreme** su alati, sirovine, repromaterijal, proizvodne mašine, djelovi, sklopovi i podsklopovi, komponente potrebne za organizovanje proizvodnje naoružanja i vojne opreme u ratnom i vanrednom stanju.
- 14) **Tehnička dokumentacija za proizvodnju naoružanja i vojne opreme** je konstrukciona i tehnološka dokumentacija, dokumentacija za softver, konstrukciona dokumentacija za specijalne alate, tehnološke procedure i instrukcije, propisi o kvalitetu proizvoda, dokumentacija za upotrebu i održavanje sredstava, tehnički uslovi za usavršavanje, planovi za demilitarizaciju i/ili utilizaciju, remontna dokumentacija, standardi, dokumentacija za kodifikaciju i metrologiju.
- 15) **Dokumentacija za izgradnju i opremanje objekata za proizvodnju naoružanja i vojne opreme** je dokumentacija za projektovanje i izvođenje radova na izgradnji i opremanju objekata za proizvodnju naoružanja i vojne opreme.
- 16) **Utvrđivanje i ocjenjivanje usaglašenosti naoružanja i vojne opreme** obuhvata obezbjeđenje i kontrolu kvaliteta u proizvodnji naoružanja i vojne opreme i kodifikaciju naoružanja i vojne opreme koje je definisano propisima koji uređuju poslove odbrane.
- 17) **Plan proizvodnje naoružanja i vojne opreme** je sveobuhvatni dokument kojim se definišu organizacioni, tehničko-tehnološki postupak, finansijski, kadrovski resursi, tipovi i količine sredstava naoružanja i vojne opreme i dr. za potrebe opremanja nosilaca pripreme za odbranu Crne Gore i stranog kupca na osnovu ugovora zaključenog sa proizvođačem naoružanja i vojne opreme.
- 18) **Razvoj naoružanja i vojne opreme** označava sve faze koje prethode serijskoj proizvodnji naoružanja i vojne opreme, kao što su: idejna rješenja, projektovanje, projektni podaci, tehnička dokumentacija, ispitivanje prototipova, proces pretvaranja projektnih podataka u proizvod, istraživanje dizajna, analiza dizajna, dizajn konfiguracije ili modifikacije, montaža i probna proizvodnja.
- 19) **Prevoz naoružanja i vojne opreme** je svaki vid transporta naoružanja i vojne opreme (kopneni, vodeni i vazdušni) na teritoriji Crne Gore.
- 20) **Restriktivne mjere ili sankcije** su pravno obavezujuće mjere utvrđene prema državama, fizičkim licima, pravnim licima i drugim subjektima definisane propisima kojima se reguliše oblast restriktivnih mjera.
- 21) **Dozvola za proizvodnju naoružanja i vojne opreme** (u daljem tekstu: **dozvola**) je upravni akt koji izdaje organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije (u daljem tekstu: Ministarstvo) Proizvođaču na osnovu ispunjenosti uslova iz zahtjeva za izdavanje dozvole u skladu sa ovim zakonom.

II. PROIZVODNJA NAORUŽANJA I VOJNE OPREME

Proizvodnja naoružanja i vojne opreme u miru za potrebe nosilaca pripreme za odbranu

Član 5

Proizvodnjom naoružanja i vojne opreme, za potrebe organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane se bave Proizvođači koji za to pribave dozvolu, koja se zasniva na dugoročnom planu razvoja odbrane i planovima opremanja Vojske Crne Gore, a na osnovu ugovora koji organ državne uprave nadležan za poslove odbrane zaključuje sa Proizvođačem.

Proizvodnjom naoružanja i vojne opreme za potrebe organa državne uprave, nadležnih za unutrašnje poslove i službe bezbjednosti, se bave Proizvođači koji za to pribave dozvolu, a na osnovu ugovora koji organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove i službe bezbjednosti zaključuje sa Proizvođačem.

Proizvodnjom naoružanja i vojne opreme za potrebe ostalih nosilaca pripreme za odbranu se bave Proizvođači koji za to pribave dozvolu, a na osnovu ugovora koje nosioci pripreme za odbranu zaključuje sa Proizvođačem, u skladu s propisom kojim se reguliše pitanje odbrane.

Proizvodnja naoružanja i vojne opreme za potrebe izvoza

Član 6

Proizvodnja naoružanja i vojne opreme za potrebe izvoza obavlja se na osnovu ugovora zaključenog između Proizvođača i kupca, a izvozi se uz dozvolu koju izdaje Ministarstvo u skladu sa propisima koji regulišu spoljnu trgovinu naoružanjem i vojnom opremom.

Ugovor o proizvodnji naoružanja i vojne opreme za izvoz, osim kupca iz stava 1 ovog člana, sa proizvođačem može zaključiti i pravno lice upisano u Registar lica koja mogu da vrše spoljnu trgovinu kontrolisanom robom.

Plan proizvodnje naoružanja i vojne opreme

Član 7

Pravno lice koje podnosi zahtjev za izdavanje dozvole dužno je da izradi i dostavi Plan proizvodnje naoružanja i vojne opreme radi dobijanja dozvole.

Plan iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) planiranu proizvodnju naoružanja i vojne opreme (tipovi i količine sredstava naoružanja i vojne opreme u skladu sa Nacionalnom kontrolnom listom naoružanja i vojne opreme);
- 2) opis tehnološkog postupka, tehničkih karakteristika gotovog proizvoda i ostalu dokumentaciju koja se odnosi na konkretni proizvod/e;
- 3) opis i plan upravljanja sistemom kvaliteta i ispunjenosti tehničkih zahtjeva i standarda;
- 4) podatke o postojećim i planiranim objektima za razvoj, proizvodnju, ispitivanje, modernizaciju, održavanje, čuvanje, skladištenje, remont i nadzor;
- 5) plan obezbjeđenja sirovina i repromaterijala za potrebe proizvodnje naoružanja i vojne opreme;
- 6) organizacionu šemu zaposlenih, sa pregledom lica odgovornih za pojedine segmente procesa proizvodnje;
- 7) planirana finansijska sredstva za proizvodnju naoružanja i vojne opreme;
- 8) postojeća i planirana tržišta i kupce.

Plan iz stava 1 ovog člana donosi se na period od pet (5) godina, a koji može da se produžava do isteka roka važenja dozvole.

U slučaju da se plan iz stava 1 ovog člana ne produži, prestaje da važi dozvola po predmetnom zahtjevu.

Na Plan iz stava 1 ovog člana mišljenje daje Stručna komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme (u daljem tekstu: Stručna komisija) koju obrazuje Ministarstvo.

Stručna komisija može tražiti dopunu dokumentacije u cilju utvrđivanja ispunjenosti uslova za dobijanje dozvole.

Plan iz stava 1 ovog člana može biti ažuriran prije isteka roka na koji je donijet prema potrebi, samo u dijelu smanjenja obuhvata proizvodnje ili djelimičnog gubitka proizvodne sposobnosti iz razloga koji se nijesu mogli predvidjeti.

Stručna komisija iz stava 4 ovog člana utvrđuje da li ažurirani Plan proizvodnje zahtijeva izdavanje izmijenjene ili nove dozvole.

Tehnička dokumentacija za proizvodnju naoružanja i vojne opreme

Član 8

Proizvođač obavlja proizvodnju prema tehničkoj dokumentaciji za proizvodnju naoružanja i vojne opreme.

Tehnička dokumentacija za proizvodnju može biti izrađena od strane Proizvođača, licencirane naučnoistraživačke ustanove, kupljena kao licenca ili razvijena od strane nosilaca pripreme za odbranu.

Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana, za potrebe izvoza može se proizvoditi naoružanje i vojna oprema prema tehničkoj dokumentaciji stranog kupca.

Strane investicije u proizvodnji naoružanja i vojne opreme

Član 9

Stranom investitoru može se odobriti ulaganje u oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme pod uslovima utvrđenim propisima koji regulišu strane investicije i u skladu s ovim zakonom, a ukoliko ne postoje bezbjednosne smetnje sa aspekta nacionalne bezbjednosti.

Stranom investitoru može se odobriti ulaganje u oblast proizvodnje naoružanja i vojne opreme iz stava 1 ovog člana nakon dobijanja mišljenja organa nadležnog za poslove nacionalne bezbjednosti.

Strani investitor podnosi zahtjev za ulaganje preko nadležnog organa.

Organ nadležan za poslove nacionalne bezbjednosti je dužan da da mišljenje u roku od 60 dana od dana kada nadležni organ dostavi zahtjev stranog investitora.

Strani investitor je dužan da se pridržava restriktivnih mjera koje Crna Gora sprovodi, u skladu sa propisima kojima se uređuju restriktivne mjere.

Zabrana proizvodnje naoružanja i vojne opreme

Član 10

Zabranjena je proizvodnja naoružanja i vojne opreme u slučaju:

- 1) da je upotreba zabranjena međunarodnim ugovorima, drugim propisima i instrumentima koji obavezuju Crnu Goru;
- 2) da postoje osnovi sumnje da se naoružanje i vojna oprema može u cjelosti ili djelimično koristiti za proizvodnju, upotrebu, održavanje, skladištenje, otkrivanje, identifikaciju ili širenje oružja za masovno uništenje, kao i za sredstva isporuke takvog naoružanja;
- 3) da postoje osnovi sumnje da se naoružanje i vojna oprema može u cjelosti ili djelimično koristiti u terorističke svrhe;
- 4) da su krajnji korisnici pod restriktivnim mjerama;
- 5) da se ugrožava nacionalna bezbjednost Crne Gore.

O postojanju osnova sumnje iz stava 1 ovog člana Proizvođač dobija obavještenje od organa nadležnog za poslove nacionalne bezbjednosti.

Zabrana proizvodnje naoružanja i vojne opreme odnosi se i na Proizvođača kome je oduzeta dozvola, u skladu sa članom 23 ovog zakona.

III. IZDAVANJE DOZVOLE ZA PROIZVODNJU NAORUŽANJA I VOJNE OPREME

Član 11

Proizvodnjom naoružanja i vojne opreme može se baviti pravno lice kome je izdata dozvola.

Pravno lice iz stava 1 ovog člana može biti:

1. Privredno društvo i dio stranog privrednog društva osnovano u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje, upravljanje, restrukturiranje, prestanak i dr. pitanja od značaja za rad privrednih društava i registrovano u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak registracije privrednih i drugih subjekata.
2. Ustanova osnovana u skladu sa zakonom kojom se uređuje naučnoistraživačka djelatnost.

Dozvola za proizvodnju naoružanja i vojne opreme

Član 12

Dozvolu izdaje Ministarstvo pravnom licu iz člana 11 ovog zakona na period od deset (10) godina, na osnovu podnijetog zahtjeva i ispunjenosti uslova (opštih i posebnih) za izdavanje dozvole u skladu sa članom 13, 14 i 15 ovog zakona.

Obrazac i sadržaj dozvole propisuje Ministarstvo.

Utvrđivanje ispunjenosti uslova iz zahtjeva za dobijanje dozvole iz stava 1 ovog člana, vrši Stručna komisija koju obrazuje Ministarstvo posebnim rješenjem.

Stručna komisija iz stava 3 ovog člana obrazuje se iz reda zaposlenih u Ministarstvu i organima državne uprave nadležnih za: poslove odbrane, unutrašnje poslove, nacionalnu bezbjednost, poslove pravosuđa, poslove urbanizma, oblast rada, poslove zaštite životne sredine, poslove ekologije, stručnih lica iz relevantnih oblasti i dr.

Rješenjem o obrazovanju Stručne komisije iz stava 3 ovog člana određuje se sastav i zadaci Stručne komisije.

Članovima Stručne komisije pripada mjesečna naknada za rad u visini do 50% prosječne bruto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike, koja se isplaćuje u neto iznosu.

Naknada iz stava 6 ovog člana isplaćuje se iz budžetskih sredstava organa na čiji predlog su imenovani članovi Stručne komisije, a za stručna lica iz relevantnih oblasti iz budžeta Ministarstva.

Stručna komisija iz stava 3 ovog člana sačinjava Izvještaj o ispunjenosti uslova za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana i isti dostavlja Ministarstvu.

Način vršenja poslova Stručne komisije propisuje Ministarstvo.

Uslovi za izdavanje dozvole

Član 13

Dozvola se izdaje na zahtjev pravnog lica koje ispunjava opšte i posebne uslove.

Opšti uslovi se odnose na: osnivački akt; statut; registraciju; državljanstvo i prebivalište osnivača, podnosioca zahtjeva i odgovornih lica; nepostojanje krivične i prekršajne odgovornosti; plan proizvodnje; tehničku dokumentaciju; ispunjenost standarda sistema kvaliteta; kadrovsku osposobljenost; zaštitu i zdravlje na radu; osiguranje od šteta; zaštitu životne sredine; obezbjeđenje kapaciteta za proizvodnju; održavanje objekata; zaštitu obavezno šticećenih objekata; zaštitu i spašavanje od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i dr. nesreća; pristup tajnim podacima; finansijske iskaze i druge uslove.

Posebni uslovi se odnose na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, a koja su definisana propisima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i uslovi koji se odnose na zaposlene.

Zahtjev za izdavanje dozvole

Član 14

Ispunjenost opštih uslova za izdavanje dozvola se dokazuje sljedećom dokumentacijom koja se dostavlja uz zahtjev, i drugom dokumentacijom na zahtjev Stručne komisije, i to:

- 1) Osnivački akt, ovjeren od strane odgovornog lica u pravnom licu.
- 2) Statut, ovjeren od strane odgovornog lica u pravnom licu.
- 3) Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata (CRPS) odnosno dokaz o registraciji sa pretežnom djelatnošću za oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme.
- 4) Uvjerenje o državljanstvu osnivača u slučaju da je/su osnivač/i fizička lica.
- 5) Uvjerenje o državljanstvu Crne Gore za odgovorno lice u pravnom licu.
- 6) Potvrda o prebivalištu odgovornog lica u pravnom licu na teritoriji Crne Gore.
- 7) Dokaz nadležnog organa da osnivač podnosioca zahtjeva – fizičko lice i odgovorno lice podnosioca zahtjeva nije osuđivano na kaznu zatvora od najmanje šest mjeseci, odnosno, da se protiv njega ne vodi krivični postupak za krivična djela protiv života i tijela, protiv sloboda i prava čovjeka i građanina, protiv imovine, protiv životne sredine i uređenja prostora, protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, protiv opšte sigurnosti ljudi i imovine, protiv bezbjednosti računarskih podataka, protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore, protiv državnih organa, protiv pravosuđa, kriminalno udruživanje, stvaranje kriminalne organizacije, izrađivanje i nabavljanje oružja i sredstava namijenjenih za izvršenje krivičnog djela, nedozvoljeno držanje i nošenje oružja i eksplozivnih materija, nedozvoljena proizvodnja oružja i eksplozivnih materija, nedozvoljena trgovina oružjem i eksplozivnim materijama, falsifikovanje i uklanjanje oznaka s oružja i eksplozivnih materija, krivična djela protiv službene dužnosti, protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom i protiv Vojske Crne Gore, protiv prava po osnovu rada, protiv prava intelektualne svojine, kao i da mu nije izrečena mjera bezbjednosti zabrana vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti.
- 8) Dokaz nadležnog organa da osnivač podnosioca – pravno lice nije osuđivano za krivično djelo iz tačke 7 ovog stava, odnosno da se protiv njega ne vodi krivični postupak za neko od tih krivičnih djela, kao i da mu nije izrečena mjera bezbjednosti zabrana obavljanja određenih privrednih ili drugih djelatnosti.
- 9) Dokaz nadležnog organa da osnivač podnosioca zahtjeva – fizičko lice i pravno lice, kao i odgovorno lice u pravnom licu nije osuđivano, odnosno kažnjeno za prekršaj iz oblasti neprimjenjivanja restriktivnih mjera, kao i da mu nije izrečena zaštitna mjera zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti.
- 10) Plan proizvodnje naoružanja i vojne opreme, ovjeren od strane odgovornog lica u pravnom licu.
- 11) Spisak naoružanja i vojne opreme proizvedenog po prethodno izdatim dozvolama i/ili pojedinačnim aktima za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, ovjeren od strane odgovornog lica u pravnom licu.
- 12) Tehnička dokumentacija o proizvodnji naoružanja i vojne opreme, ovjerena od strane odgovornog lica u pravnom licu.
- 13) Izjava o svojini tehničke dokumentacije za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, ovjerena od strane odgovornog lica u pravnom licu.
- 14) Akt o izdavanju koda Sjeverno-atlantskog saveza (NCAGE) i/ili akt o izdavanju skladišnog broja Sjeverno-atlantskog saveza (NSN), ukoliko posjeduje.
- 15) Dokaz o upravljanju sistemom kvaliteta i ispunjenosti tehničkih zahtjeva i standarda u skladu sa važećim crnogorskim standardima odbrane i/ili međunarodnim standardima usklađenim s ustavnim uređenjem države Crne Gore i standardima Sjeverno-atlantskog saveza.
- 16) Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, ovjeren od strane odgovornog lica u pravnom licu.
- 17) Opšti akt kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti zaštite i zdravlja na radu u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita i zdravlje na radu, ovjeren od strane odgovornog lica u pravnom licu.
- 18) Stručni nalaz odnosno izvještaj o izvršenom pregledu i ispitivanju sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite na radu, sa stručnim mišljenjem - zaključkom da li su obezbijeđene propisane mjere zaštite i zdravlja na radu.
- 19) Program osposobljavanja za bezbjedan i zdrav rad.
- 20) Izvještaj o izvršenom zdravstvenom pregledu zaposlenih.

- 21) Dokaz o osiguranju od odgovornosti i štete nastale u vezi sa proizvodnjom, rukovanjem i skladištenjem naoružanja i vojne opreme.
- 22) Saglasnost i elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu u skladu s posebnim propisom, u zavisnosti od vrste aktivnosti izdate od organa uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.
- 23) Izvještaj o postojećem stanju (monitoring životne sredine) izdat od strane akreditovane laboratorije u skladu sa propisima iz oblasti životne sredine.
- 24) Original ili ovjerena kopija Upotrebne dozvole za objekte za namjenu proizvodnje naoružanja i vojne opreme i Projekat održavanja objekata, u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekata.
- 25) Projekat održavanja objekata prilagođenih namjeni proizvodnje naoružanja i vojne opreme, sa pratećom dokumentacijom, u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekata i posebnim propisima, za postojeće objekte koji već posjeduju upotrebnu dozvolu, odnosno list nepokretnosti koji u G listu ne sadrži teret „*nema upotrebnu dozvolu*“.
- 26) Plan mjera zaštite i zdravlja na radu u skladu sa posebnim propisima.
- 27) List nepokretnosti sa zabilježbom ugovornog odnosa sa nosiocem upotrebne dozvole, u slučaju da upotrebna dozvola ne glasi na podnosioca zahtijeva.
- 28) Saglasnost u pogledu zaštite od požara i eksplozija na revidiranu tehničku dokumentaciju - projekat, odnosno elaborat zaštite od požara za postojeće objekte koji posjeduju upotrebnu dozvolu.
- 29) Saglasnost i preduzetni plan zaštite i spašavanja od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća koji ugrožavaju prostor u kojem se objekat nalazi, shodno propisima iz oblasti zaštite i spašavanja.
- 30) Saglasnost i plan zaštite obavezno šticećenog objekta shodno propisima iz oblasti zaštite lica i imovine, izrađen od strane licenciranog pravnog lica i odobren od strane nadležnog organa.
- 31) Dozvola za pristup tajnim podacima – za pravno lice, odgovorno/a lice/a u pravnom licu (zakonski zastupnik koji ima crnogorsko državljanstvo), odgovorno lice za proizvodni proces/e i druga lica koja su zaposlena u pravnom licu i imaju pravo pristupa tajnim podacima, zbog potrebe proizvodnog procesa, u skladu sa propisom koji reguliše tajne podatke.
- 32) Finansijske izvještaje o poslovanju pravnog lica za prethodne tri (3) godine. Pravno lice koje je osnovano u periodu kraćem od tri (3) godine, prilaže finansijske izvještaje o poslovanju za period u kojem je bilo dužno da ih uradi u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo, ovjeren od strane odgovornog lica u pravnom licu.
- 33) Potvrdu o izmirenim poreskim i carinskim obavezama.
- 34) Izjavu o prihvatanju nadzora nad proizvodnjom naoružanja i vojne opreme kao i ulazak u prostorije radi vršenja nadzora, ovjerena od strane odgovornog lica u pravnom licu.

Posebni uslovi

Član 15

Pored opštih uslova za dobijanje dozvole iz člana 14 ovog zakona Proizvođač mora da ispuni i posebne uslove za radna mjesta sa posebnim uslovima rada, a u skladu sa posebnim propisima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz člana 14 alineja 18 mora da obuhvati i sljedeće:

- 1) Odgovorno lice za pojedine segmente procesa proizvodnje naoružanja i vojne opreme;
- 2) Lica koja će obavljati poslove u procesu proizvodnje naoružanja i vojne opreme;
- 3) Lica za rukovanje eksplozivnim, zapaljivim i drugim opasnim materijama.

Odgovorno lice za proces proizvodnje iz stava 2 alineja 1 ovog člana mora da ima VII 1 nivo kvalifikacije obrazovanja i to: vojna akademija (tehničko-tehnološkog smjera), hemija ili tehničko-tehnološke nauke (mašinstvo, metalurgija ili tehnologija) i dr. iz oblasti u vezi sa proizvodnjom naoružanja i vojne opreme, s radnim iskustvom na istim ili sličnim poslovima najmanje pet (5) godina.

Odgovorno lice za proizvodni proces i lica koja će obavljati poslove u procesu proizvodnje naoružanja i

vojne opreme, iz stava 1 alineja 1 i 2 ovog člana ne smije/u biti lice/a:

- 1) Osuđeno za krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti;
- 2) Protiv kojeg se vodi krivični postupak za krivična djela protiv života i tijela, ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore, čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, opšte sigurnosti i imovine, javnog reda i mira;
- 3) Kažnjeno, odnosno osuđeno za prekršaj protiv javnog reda i mira, sa elementima nasilja.

Lica koja će obavljati poslove u procesu proizvodnje naoružanja i vojne opreme i lica za rukovanje eksplozivnim, zapaljivim i drugim opasnim materijama iz stava 2 alineja 2 i 3, ovog člana moraju imati najmanje III nivo kvalifikacije obrazovanja.

Lica iz stava 2 alineja 3 ovog člana treba da posjeduju Potvrdu o završenom programu obrazovanja za sticanje ključnih vještina - rukovalac eksplozivnim materijama i dr.

Zaštitu povjerljivosti informacija, podataka i dokumentacije

Član 16

Ministarstvo obezbjeđuje zaštitu svih informacija, podataka i dokumentacije iz čl. 13, 14 i 15 ovog zakona, dostavljene od strane pravnog lica u skladu sa propisom o zaštiti poslovne tajne.

Ministarstvo ne može javno objaviti informacije, podatke i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana, ako su iste poslovna tajna a mogu se učiniti dostupnima trećim licima uz isključivu saglasnost tog pravnog lica.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, Ministarstvo može dostaviti informacije, podatke i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana na zahtjev pravosudnih i istražnih organa.

Odlučivanje po zahtjevu za izdavanje dozvole

Uredan zahtjev

Član 17

Stručna komisija će u roku od 90 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva i ispunjenosti svih uslova iz člana 13, 14 i 15 ovog zakona sačiniti Izvještaj o ispunjenosti uslova za izdavanje dozvole.

Ministarstvo donosi rješenje o izdavanju dozvole na osnovu Izvještaja iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana i upisuje pravno lice u Registar proizvođača.

U Registar proizvođača se naročito unose sljedeći podaci: redni broj, naziv, sjedište, poreski identifikacioni broj, ime i prezime odgovornog lica, šifra djelatnosti, broj i datum Rješenja i dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, rok važenja dozvole, broj i datum Rješenja o izmjeni dozvole, broj i datum Rješenja o oduzimanju dozvole i brisanju iz Registra, i dr.

Sadržaj i način vođenja Registra proizvođača propisuje Ministarstvo.

Neuredan zahtjev

Član 18

Ako Stručna komisija utvrdi da podnosilac zahtjeva nije podnio uredan zahtjev u smislu člana 13, 14 i 15 ovog zakona, Stručna komisija će sačiniti Izvještaj o potrebi za dopunom zahtjeva i dostaviti Ministarstvu najkasnije u roku od 30 dana.

Ministarstvo će u roku od pet (5) radnih dana podnosiocu zahtjeva dostaviti obavještenje da u roku od 30 dana dopuni zahtjev, u skladu sa Izvještajem o potrebi za dopunom zahtjeva.

Ukoliko podnosilac zahtjeva, u roku iz stava 2 ovog člana ne dostavi dopunu zahtjeva, Ministarstvo će donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva.

Podnosilac zahtjeva može podnijeti novi zahtjev za izdavanje dozvole najranije tri (3) mjeseca od dana donošenja rješenja o odbijanju zahtjeva.

Neispunjavanje uslova

Član 19

Ako se utvrdi da podnosilac zahtjeva ne ispunjava neke od uslova iz člana 13, 14 i 15 ovog zakona, Stručna komisija će sačiniti Izvještaj o potrebi otklanjanja nedostataka i dostaviti Ministarstvu najkasnije u roku od 30 dana.

Ministarstvo će u roku od pet (5) radnih dana podnosiocu zahtjeva dostaviti obavještenje da otkloni utvrđene nedostatke u roku od 60 dana.

Ukoliko podnosilac zahtjeva u roku iz stava 2 ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke, Ministarstvo će donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva.

Podnosilac zahtjeva može podnijeti novi zahtjev za izdavanje dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme najranije tri (3) mjeseca od dana donošenja rješenja o odbijanju zahtjeva.

Odlučivanje po zahtjevu za izmjenu dozvole

Član 20

Proizvođaču koji odustaje od dijela proizvodnog procesa definisanim Planom proizvodnje, Ministarstvo može, na njegov zahtjev, uz dostavljanje ažuriranog Plana proizvodnje, da odobri izmjenu dozvole, isključivo u dijelu smanjenja obuhvata proizvodnje.

Stručna komisija će u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva Proizvođača za izmjenu dozvole iz stava 1 ovog člana sačiniti Izvještaj o ispunjenosti uslova za izmjenu dozvole.

Ministarstvo donosi rješenje o izmjeni dozvole na osnovu Izvještaja iz stava 3 ovog člana u roku od 15 dana i upisuje u Registar proizvođača.

Član 21

Proizvođaču koji djelimično izgubi proizvodnu sposobnost iz razloga koji se nijesu mogli predvidjeti, Ministarstvo može, na njegov zahtjev, uz dostavljanje ažuriranog Plana proizvodnje, da odobri izmjenu dozvole.

Zahtjev Proizvođača za izmjenu dozvole iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu, bez odlaganja, po gubitku djelimične proizvodne sposobnosti iz razloga koji se nijesu mogli predvidjeti.

Stručna komisija će u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva Proizvođača za izmjenu dozvole iz stava 1 ovog člana sačiniti Izvještaj o ispunjenosti uslova za izmjenu dozvole.

Ministarstvo donosi rješenje o izmjeni dozvole na osnovu Izvještaja iz stava 3 ovog člana u roku od 15 dana i upisuje u Registar proizvođača.

Ukoliko Stručna komisija u Izvještaju o ispunjenosti uslova za izmjenu dozvole, zaključi da Proizvođač ne ispunjava uslove za izmjenu dozvole, Ministarstvo će donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva za izmjenu dozvole i dozvola će biti oduzeta.

Odlučivanje o zahtjevu za preorijentaciju proizvodnje

Član 22

Na zahtjev Proizvođača, Ministarstvo može odobriti preorijentaciju proizvodnje u skladu sa novim planom proizvodnje i izmijenjenim proizvodnim i tehnološkim cjelinama u kapacitetima za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, uz izdavanje nove dozvole za proizvodnju, a u skladu sa procedurom za odlučivanje po zahtjevu za izdavanje dozvole.

Oduzimanje dozvole i brisanje iz registra

Član 23

Ministarstvo će Proizvođaču oduzeti dozvolu, u slučaju da:

- 1) je podnijet zahtjev Proizvođača za brisanje iz Registra;

- 2) je dozvola izdata na osnovu netačnih podataka;
- 3) je došlo do promjena kod Proizvođača kojima se krše odredbe ovog zakona, drugih zakona i propisa koje mogu negativno da utiču na zaštitu i zdravlje na radu, zaštitu životne sredine, zaštitu od požara, tehničko-tehnoloških nesreća i ostalih rizika i kapaciteta za proizvodnju naoružanja i vojne opreme;
- 4) ne poštuje restriktivne mjere koje Crna Gora primjenjuje i druge međunarodne obaveze i opredjeljenja Crne Gore, vanjskopolitičke, bezbjednosne, odbrambene i ekonomske interese Crne Gore;
- 5) pisanim putem ne obavijesti Ministarstvo o promjeni podataka na osnovu kojih je upisano u Registar proizvođača, u skladu sa članom 34;
- 6) je Proizvođač prestao s obavljanjem djelatnosti u oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme ili obavlja poslove koji nijesu u skladu s izdatom dozvolom;
- 7) Proizvođač nije, u za to utvrđenom roku, otklonio nepravilnosti uočene u postupku sprovođenja inspekcijskog nadzora;
- 8) Proizvođač sprječava vršenje nadzora;
- 9) Proizvođač po gubitku djelimične proizvodne sposobnosti iz razloga koji se nijesu mogli predvidjeti, nije podnio zahtjev za izmjenu dozvole iz člana 21 ovog zakona;
- 10) Proizvođač ne ispunjava uslove za izmjenu dozvole;
- 11) je uveden stečaj;
- 12) je došlo do trajnog gubitka proizvodne sposobnosti, a u okviru plana proizvodnje naoružanja i vojne opreme na osnovu kojeg je izdata dozvola;
- 13) je došlo do likvidacije;
- 14) je osnivač, odgovorno lice u pravnom licu i odgovorno lice za proizvodni proces i lice za rukovanje eksplozivnim zapaljivim i drugim opasnim materijama, u periodu trajanja dozvole osuđeno za krivična djela iz člana 14 ovog zakona;
- 15) se utvrde nove okolnosti ili dokazi koji bi sami ili u vezi s izvedenim dokazima, predstavljali razlog za brisanje iz Registra proizvođača.

Oduzimanje dozvole se vrši na osnovu prethodnog izvještaja Stručne komisije o potrebi oduzimanja dozvole.

Rješenje o oduzimanju dozvole i brisanju iz Registra proizvođača iz stava 1 ovog člana je konačno.

Za slučajeve navedene u stavu 1 ovog člana, Ministarstvo nije odgovorno za moguću štetu prouzrokovanu oduzimanjem dozvole.

Član 24

Proizvođač, kojem je u skladu sa članom 23 ovog zakona oduzeta dozvola za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, može podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole po isteku roka od 12 mjeseci od dana donošenja Rješenja o oduzimanju dozvole i brisanja iz Registra.

Evidencija o zahtjevima, rješenjima i dozvolama

Član 25

Evidenciju o svim podnijetim zahtjevima, izdatim, izmijenjenim i oduzetim dozvolama, kao i odbijenim zahtjevima za izdavanje dozvole vodi Ministarstvo.

Evidencija iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) redni broj, broj i datum podnošenja zahtjeva;
- 2) vrstu zahtjeva (zahtjev ili dopuna zahtjeva za izdavanje dozvole, zahtjev ili dopuna zahtjeva za izmjenu dozvole, zahtjev ili dopuna zahtjeva za preorijentaciju proizvodnje, zahtjev za brisanje, i dr.);
- 3) podatke o pravnom licu iz zahtjeva (naziv, sjedište, ime i prezime odgovornog lica, poreski identifikacioni broj, klasifikaciju djelatnosti pravnog lica i dr.);
- 4) redni broj, broj i datum donošenja rješenja;
- 5) vrstu rješenja (rješenje o izdavanju dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, rješenje o izmjeni dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, rješenje o oduzimanju dozvole za

- proizvodnju naoružanja i vojne opreme i brisanju iz Registra, rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, rješenje o odbijanju zahtjeva za izmjenu dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme i dr.);
- 6) podatke o pravnom licu iz rješenja (naziv, sjedište, ime i prezime odgovornog lica, poreski identifikacioni broj, klasifikaciju djelatnosti pravnog lica i dr.);
  - 7) redni broj, broj iz Registra, datum izdavanja dozvole;
  - 8) rok važenja dozvole;
  - 9) podatke o pravnom licu kojem je izdata dozvola (naziv, sjedište, ime i prezime odgovornog lica, poreski identifikacioni broj, klasifikaciju djelatnosti pravnog lica i dr.);
  - 10) ključne razloge za izdavanje dozvole, izmjenu, oduzimanje dozvole, odbijanje zahtjeva, brisanje zahtjeva i dr.;
  - 11) vrste naoružanja i vojne opreme i naziv proizvoda u skladu s Nacionalnom kontrolnom listom naoružanja i vojne opreme.

IV. INDUSTRIJSKA BEZBJEDNOST

Industrijska bezbjednost proizvodnje naoružanja i vojne opreme

Član 26

Proizvođač je dužan da sprovodi sistem bezbjednosno-zaštitnih mjera i postupaka propisanih članom 4 tačkom 11 ovog zakona.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Proizvođač je u obavezi da izradi:

- 1) Plan zaštite od udesa i dostavi saglasnost na isti u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine, a u zavisnosti od vrste aktivnosti i procijenjenog rizika.
- 2) Akt o procjeni rizika u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu, ovjeren od strane pravnog lica ili preduzetnika koje ima ovlaštenje za izradu akta o procjeni rizika, a potpisuje ga i odgovorno lice u pravnom licu.

Proizvođač je dužan da obavlja stručne poslove zaštite i zdravlja na radu shodno propisima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Proizvođač je dužan da angažuje i/ili formira službu koja bi se bavila poslovima zaštite i spašavanja, kao i fizičke i tehničke zaštite u okviru svojih kapaciteta za proizvodnju naoružanja i vojne opreme za sprovođenje mjera iz stava 1 ovog člana, u skladu sa propisima koji regulišu zaštitu lica i imovine.

U slučaju da Proizvođač angažuje službu iz stava 4 ovog člana, ista mora biti licencirana u skladu sa propisima koji regulišu zaštitu lica i imovine.

V. PRAVA I OBAVEZE PROIZVOĐAČA NAORUŽANJA I VOJNE OPREME

Ugovor o pružanju usluga

Član 27

Proizvođač može zaključiti ugovor o pružanju usluga u oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme sa pružocem usluga u zemlji i inostranstvu.

Za vrijeme trajanja ugovora o pružanju usluga u oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme, Proizvođač iz stava 1 ovog člana, ima obavezu da kontroliše izvršenje prenijetih obaveza kod pružaoca usluga u zemlji i inostranstvu.

U slučaju proizvodnje naoružanja i vojne opreme, za potrebe snaga bezbjednosti Crne Gore, Proizvođač je dužan dostaviti ugovor iz stava 1 ovog člana organu državne uprave za koje se ta vrsta usluge obavlja.

Kontrola kvaliteta

Član 28

Proizvođač je dužan da organizuje i sprovodi sopstvenu kontrolu kvaliteta u proizvodnji naoružanja i

vojne opreme u skladu sa crnogorskim standardima odbrane i/ili međunarodnim standardima usklađenim sa ustavnim uređenjem države Crne Gore i standardima Sjevero-atlantskog saveza.

Rukovanje, čuvanje, obezbjeđenje, održavanje i skladištenje naoružanja i vojne opreme

Član 29

Proizvođač je dužan da rukuje, čuva, obezbjeđuje, održava i skladišti naoružanje i vojnu opremu, spriječi nestanak, uništenje, oštećenje, neovlašćeno korišćenje ili otuđenje naoružanja i vojne opreme i sprovodi i druge mjere bezbjednosti.

U slučaju nestanka, uništenja, oštećenja, neovlašćenog korišćenja ili otuđenja naoružanja i vojne opreme, Proizvođač je u obavezi da bez odlaganja obavijesti organ nadležan za poslove policije i ostale nadležne državne organe.

Kapaciteti za proizvodnju naoružanja i vojne opreme

Član 30

Proizvodnja naoružanja i vojne opreme se ne može obavljati u objektima koji imaju status bespravnog objekta, u skladu sa propisima koji uređuju legalizaciju bespravnih objekata.

Proizvodnja naoružanja i vojne opreme se ne može obavljati bez prethodno izdate dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme.

Sredstva za rad mogu da se koriste samo ukoliko imaju stručni nalaz odnosno izvještaj o izvršenom pregledu i ispitivanju sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite na radu, sa stručnim mišljenjem - zaključkom da li su obezbijeđene propisane mjere zaštite i zdravlja na radu.

Obezbjeđenje prevoza naoružanja i vojne opreme

Član 31

Prevoz naoružanja i vojne opreme, kopnenim i vodenim putem odobrava državni organ nadležan za unutrašnje poslove, dok prevoz naoružanja i vojne opreme vazdušnim putem odobrava organ državne uprave nadležan za poslove vazdušnog saobraćaja.

Način i postupak odobrenja za prevoz naoružanja i vojne opreme kopnenim i vodenim putem bliže će se urediti aktom državnog organa nadležnog za unutrašnje poslove, a prevoz vazdušnim putem aktom organa državne uprave nadležnog za poslove vazdušnog saobraćaja.

Odredbe ovog člana ne odnose se na prevoz naoružanja i vojne opreme prevoznim sredstvima organizacionih jedinica organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane i za unutrašnje poslove, kao i snaga drugih država i organizacija koje u skladu sa posebnim međunarodnim ugovorima koriste saobraćajnu infrastrukturu u Crnoj Gori i vojnim vazduhoplovima.

Održavanje proizvodne sposobnosti

Član 32

Proizvođač je u obavezi da obezbijedi održavanje proizvodne sposobnosti za period važenja izdate dozvole.

Proizvođač koji trajno ili djelimično izgubi proizvodnu sposobnost u obavezi je da o tome bez odlaganja obavijesti Ministarstvo.

Proizvođač je dužan da obezbijedi održavanje objekata tokom njegovog vijeka trajanja, na osnovu projekta održavanja objekata, odnosno za postojeće objekte održavanje se vrši na osnovu zakona kojim se uređuje izgradnja objekata, posebnih propisa i propisa kojima se uređuju tehnički zahtjevi za građevinske konstrukcije.

Monitoring životne sredine i mjera sanacije

Član 33

Proizvođač je dužan da prije početka rada, tokom rada i nakon trajnog gubljenja proizvodne sposobnosti i prestanka obavljanja proizvodnje, sprovede monitoring stanja životne sredine, u skladu sa propisima iz oblasti životne sredine.

Ako je Proizvođač prouzrokovao zagađenje životne sredine u odnosu na stanje koje je utvrđeno u Izvještaju o postojećem stanju (monitoring životne sredine), dužan je da bez odlaganja preduzme potrebne mjere za uklanjanje posljedica zagađenja.

Proizvođač je dužan da u roku od 15 dana od dana preduzimanja mjera dostavi Ministarstvu Izvještaj o sprovedenom monitoringu i podatke o mjerama koje je preduzeo, a naročito nakon prestanka obavljanja proizvodnje.

Izuzetno od stava 3 ovog člana Proizvođač je dužan da nakon prestanka proizvodnog procesa bez odlaganja preduzme potrebne mjere remedijacije, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast odgovornosti za štetu u životnoj sredini.

Promjena podataka

Član 34

Proizvođač je u obavezi da, pisanim putem, obavijesti Ministarstvo o svim promjenama podataka i dokumenata koji su dostavljeni prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole iz člana 13, 14 i 15 ovog zakona, a na osnovu kojih je upisan u Registar proizvođača, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana nastanka promjene, osim ako ovim zakonom nije drugačije predviđeno.

O svim promjenama podataka i dokumenata na osnovu kojih je izdata dozvola, Ministarstvo sprovodi proceduru odlučivanja u odnosu na izdatu dozvolu, a na osnovu Izvještaja o promjeni podataka koji sačinjava Stručna komisija.

Predmet prinudnog izvršenja

Član 35

Predmet prinudnog izvršenja ne mogu biti kapaciteti za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, proizvedeno naoružanje i vojna oprema, poluproizvodi, sklopovi, podsklopovi, djelovi, komponente, reprodukcioni materijal, sirovine, novčana sredstva obezbijeđena za namjenu proizvodnje naoružanja i vojne opreme i dr., bez prethodne saglasnosti Ministarstva.

Čuvanje, izmjene i dopune tehničke dokumentacije za proizvodnju naoružanja i vojne opreme

Član 36

Proizvođač je u obavezi da trajno čuva tehničku dokumentaciju za proizvodnju naoružanja i vojne opreme ako je:

- 1) u svojini proizvođača naoružanja i vojne opreme,
- 2) u svojini države Crne Gore ili
- 3) u svojini proizvođača naoružanja i vojne opreme, a proizvedeno naoružanje i vojna oprema se koristi za potrebe nosioca pripreme odbrane.

Proizvođač ne može vršiti izmjenu i dopunu tehničke dokumentacije u svojini države Crne Gore kao i ustupanje tehničke dokumentacije trećim licima bez prethodne saglasnosti Vlade Crne Gore.

Evidencija koju vodi proizvođač naoružanja i vojne opreme

Član 37

Proizvođač je u obavezi da vodi i trajno čuva evidenciju proizvedenog naoružanja i vojne opreme koja sadrži podatke o: vrsti, količini, serijskim brojevima, oznakama serija i drugim podacima od značaja za identifikaciju naoružanja i vojne opreme, kupcima, datumima isporuka i dr.

Proizvođač nad kojim je sproveden postupak stečaja ili likvidacije dužan je da evidenciju iz stava 1 ovog člana, koja se odnosi na proizvodnju naoružanja i vojne opreme, preda Ministarstvu, u postupku oduzimanja dozvole i brisanja iz Registra proizvođača.

Proizvođač kome je oduzeta dozvola, u skladu sa članom 23, dužan je da evidenciju iz stava 1 ovog člana, koja se odnosi na proizvodnju naoružanja i vojne opreme, preda Ministarstvu.

Podaci u vezi sa proizvodnjom naoružanja i vojne opreme

Član 38

Podacima u vezi sa proizvodnjom naoružanja i vojne opreme može se odrediti stepen tajnosti u skladu sa propisima koji uređuju ovu oblast.

Pristup, čuvanje, korišćenje, evidencija i zaštita podataka iz stava 1 ovog člana, obezbeđuje se u skladu sa propisima kojima se uređuje tajnost podataka.

Proizvođač je dužan da obezbijedi da se podacima iz stava 1 ovog člana ne može pristupiti niti ih učiniti dostupnim neovlašćenim licima.

Izvještaj o realizaciji Plana proizvodnje

Član 39

Proizvođač je u obavezi da najkasnije do 31. marta tekuće godine, za prethodnu godinu dostavi Ministarstvu Izvještaj o realizaciji Plana proizvodnje.

Na Izvještaj o realizaciji Plana proizvodnje iz stava 1 ovog člana mišljenje daje Stručna komisija.

VI. UTVRĐIVANJE I OCJENJIVANJE USAGLAŠENOSTI NAORUŽANJA I VOJNE OPREME

Obezbeđenje i kontrola kvaliteta u proizvodnji naoružanja i vojne opreme

Član 40

Na postupak obezbeđenja i kontrole kvaliteta u proizvodnji naoružanja i vojne opreme primjenjuju se odredbe propisa koji uređuju poslove odbrane.

Za poslove obezbeđenja i kontrole kvaliteta u proizvodnji naoružanja i vojne opreme u skladu sa domaćim i/ili prema odgovarajućim međunarodnim standardima koji su prihvaćeni u Crnoj Gori, na osnovu zahtjeva isporučioaca proizvoda odnosno usluge, organ državne uprave nadležan za poslove odbrane može angažovati eksperte i/ili pravna lica iz zemlje i inostranstva.

Za postupak iz ovog člana, troškove angažovanja eksperata i/ili pravnih lica iz zemlje i inostranstva snosi podnosilac zahtjeva.

Kodifikacija naoružanja i vojne opreme

Član 41

Na postupak kodifikacije primjenjuju se odredbe zakona koji uređuje poslove odbrane.

VII. PROIZVODNJA NAORUŽANJA I VOJNE OPREME OD POSEBNOG INTERESA ZA ODBRANU U RATNOM ILI VANREDNOM STANJU

Obezbeđenje proizvodnje naoružanja i vojne opreme

Član 42

Vlada Crne Gore u slučaju ratnog ili vanrednog stanja može donijeti odluku o pribavljanju tehničke dokumentacije, mašina i specijalne opreme za potrebe proizvodnje naoružanja i vojne opreme od posebnog interesa za odbranu.

Tehnička dokumentacija, mašine i specijalna oprema za proizvodnju naoružanja i vojne opreme iz stava 1 ovog člana svojina su Crne Gore i imaju status naoružanja i vojne opreme date na korišćenje na osnovu

ugovora koji Vlada Crne Gore zaključuje sa Proizvođačem.

Tehnička dokumentacija, mašine i specijalna oprema za proizvodnju naoružanja i vojne opreme iz stava 1 ovog člana, ne mogu se otuđiti ili uništiti bez saglasnosti Vlade Crne Gore.

Pravna lica koja se mogu baviti proizvodnjom u ratnom ili vanrednom stanju

Član 43

U slučaju proglašenog ratnog ili vanrednog stanja proizvodnja naoružanja i vojne opreme vrši se u skladu sa propisima koji uređuju organizaciju i funkcionisanje jedinstvenog sistema odbrane Crne Gore.

Ratne materijalne rezerve za proizvodnju naoružanja i vojne opreme

Član 44

Proizvodnjom naoružanja i vojne opreme u ratnom ili vanrednom stanju obezbjeđuju se potrebne ratne materijalne rezerve koje propisuje Vlada Crne Gore.

Sredstva za finansiranje ratnih materijalnih rezervi obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore.

VIII. PATENTI

Član 45

Prijava patenta, podnijete od strane fizičkog, odnosno pravnog lica sa prebivalištem odnosno sjedištem u Crnoj Gori, kojom je prijavljen pronalazak od značaja za odbranu ili bezbjednost Crne Gore smatra se povjerljivom i podnosi se organu državne uprave nadležnom za poslove odbrane.

IX. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 46

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega vrši Ministarstvo, preko ovlašćenih službenika.

Zajednički inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove ekonomije (preko ovlašćenog službenika), odbrane, unutrašnjih poslova, nacionalne bezbjednosti, uređenja prostora i izgradnje objekata, zaštitu životne sredine, oblasti rada i zaštite i zdravlja na radu, finansija, a po potrebi i sa drugim nadležnim organima, u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor i propisom koji uređuje zajednički inspeksijski nadzor.

Inspeksijski nadzor u pogledu primjene mjera zaštite tajnih podataka, vrši se u skladu sa propisima koji uređuju ovu oblast.

Zajednički inspeksijski nadzor vrši se najmanje jednom godišnje.

X. KAZNENE ODREDBE

Član 47

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) obavlja proizvodnju naoružanja i vojne opreme za potrebe izvoza bez ugovora zaključenog između Proizvođača i kupca na osnovu dozvole za izvoz koju izdaje Ministarstvo, u skladu sa propisima koji regulišu spoljnu trgovinu naoružanjem i vojnom opremom (član 6 stav 1);
- 2) ne obavlja proizvodnju prema tehničkoj dokumentaciji za proizvodnju naoružanja i vojne opreme (član 8 st. 1 i 2);
- 3) proizvodi naoružanje i vojnu opremu suprotno zabrani iz člana 10 ovog zakona;
- 4) ne sprovodi sistem bezbjednosno-zaštitnih mjera i postupaka propisanih članom 4 tačkom 11 ovog zakona (član 4 tačka 11 i članom 26 stav 1);

- 5) ne angažuje/formira službu koja bi se bavila poslovima zaštite i spašavanja kao i fizičke i tehničke zaštite (član 26 stav 4);
- 6) angažuje službu iz člana 26 stav 4 ovog zakona koja nije licencirana u skladu sa propisima koji regulišu zaštitu lica i imovine (član 26 stav 5);
- 7) za vrijeme trajanja ugovora o pružanju usluga u oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme nije vršio kontrolu izvršenja prenijetih obaveza kod pružaoca usluga u zemlji i inostranstvu (član 27 stav 2);
- 8) u slučaju proizvodnje naoružanja i vojne opreme, za potrebe snaga bezbjednosti Crne Gore ne dostavi ugovor iz člana 27 stav 1 ovog zakona organu državne uprave za koje se ta vrsta usluge obavlja (član 27 stav 3);
- 9) ne organizuje i sprovodi sopstvenu kontrolu kvaliteta u proizvodnji naoružanja i vojne opreme u skladu sa članom 28 ovog zakona;
- 10) ne rukuje, čuva, obezbjeđuje, održava i skladišti naoružanje i vojnu opremu, ne spriječi nestanak, uništenje, oštećenje, neovlašćeno korišćenje ili otuđenje naoružanja i vojne opreme i ne sprovodi druge mjere bezbjednosti (član 29 stav 1);
- 11) u slučaju nestanka, uništenja, oštećenja, neovlašćenog korišćenja ili otuđenja naoružanja i vojne opreme, bez odlaganja ne obavijesti organ nadležan za poslove policije i ostale nadležne državne organe (član 29 stav 2);
- 12) proizvodnju naoružanja i vojne opreme obavlja u objektima koji imaju status bespravnog objekta (član 30 stav 1);
- 13) koristi sredstva za rad bez stručnog nalaza odnosno izvještaja o izvršenom pregledu i ispitivanju sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite na radu, sa stručnim mišljenjem - zaključkom da li su obezbijeđene propisane mjere zaštite i zdravlja na radu (član 30 stav 3);
- 14) ne obezbijedi održavanje proizvodne sposobnosti za period važenja izdate dozvole (član 32 stav 1);
- 15) bez odlaganja ne obavijesti Ministarstvo kad trajno ili djelimično izgubi proizvodnu sposobnost (član 32 stav 2);
- 16) ne obezbijedi održavanje objekata tokom njegovog vijeka trajanja na način propisan članom 32 stav 3 ovog zakona;
- 17) ako je prouzrokovao zagađenje životne sredine u odnosu na stanje koje je utvrđeno u Izvještaju o postojećem stanju (monitoring životne sredine), bez odlaganja ne preduzme potrebne mjere za uklanjanje posljedica zagađenja (član 33 stav 2);
- 18) u roku od 15 dana od dana preduzimanja mjera ne dostavi Ministarstvu Izvještaj o sprovedenom monitoringu i podatke o mjerama koje je preduzeo, a naročito nakon prestanka obavljanja proizvodnje (član 33 stav 3);
- 19) pisanim putem, ne obavijesti Ministarstvo o svim promjenama podataka i dokumenata koji su dostavljeni prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole iz člana 13, 14 i 15 ovog zakona, a na osnovu kojih je upisano u Registar proizvođača, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana nastanka promjene (član 34 stav 1);
- 20) ne čuva trajno tehničku dokumentaciju za proizvodnju naoružanja i vojne opreme u slučajevima iz člana 36 stav 1 ovog zakona;
- 21) vrši izmjenu i dopunu tehničke dokumentacije u svojini države Crne Gore kao i ustupanje tehničke dokumentacije trećim licima bez prethodne saglasnosti Vlade Crne Gore (član 36 stav 2);
- 22) ne vodi i trajno čuva evidenciju proizvedenog naoružanja i vojne opreme koja sadrži podatke o: vrsti, količini, serijskim brojevima, oznakama serija i drugim podacima od značaja za identifikaciju naoružanja i vojne opreme, kupcima i datumima isporuka i dr. (član 37 stav 1);
- 23) kada je nad njim sproveden postupak stečaja ili likvidacije, evidenciju iz člana 37 stav 1 ovog zakona, koja se odnosi na proizvodnju naoružanja i vojne opreme, ne preda Ministarstvu, u postupku oduzimanja dozvole i brisanja iz Registra proizvođača (član 37 stav 2);
- 24) kada mu je oduzeta dozvola, u skladu sa članom 23, dužan je da evidenciju iz stava člana 37 stav 1 ovog zakona, koja se odnosi na proizvodnju naoružanja i vojne opreme, preda Ministarstvu (član 37 stav 3);
- 25) kada do 31. marta tekuće godine, za prethodnu godinu, ne dostavi Ministarstvu Izvještaj o realizaciji Plana proizvodnje (član 39 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 2.000 eura.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 48

Rješenja i odluke koja se donose u skladu sa ovim zakonom su konačne i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

Član 49

Pravno lice koje se bavi proizvodnjom naoružanja i vojne opreme dužno je da uskladi poslovanje i ispuni sve uslove propisane ovim zakonom, u roku od godinu dana, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Pravno lice iz stava 1 ovog člana, najkasnije 60 dana od početka primjene ovog zakona, dužno je da podnese zahtjev za izdavanje dozvole.

Pravno lice iz stava 1 ovog člana, koje ne podnese zahtjev za izdavanje dozvole u skladu sa stavom 2 ovog člana, prestaju da važe prava iz pojedinačnih akata koja su donijeli nadležni državni organi i ne može se baviti proizvodnjom naoružanja i vojne opreme.

Pravnom licu iz stava 1 ovog člana nastavljaju da važe prava iz pojedinačnih akata koja su donijeli nadležni državni organi do okončanja postupka izdavanje dozvole, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Član 50

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona iz člana 12, 17 i 31, donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 51

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme ("Službeni list SRJ", br. 41/96, "Službeni list SCG", br. 7/05), kao i drugi propisi i podzakonski akti kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona bila uređena oblast proizvodnje naoružanja i vojne opreme.

Član 52

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a početak primjene je godinu dana od objavljivanja u Službenom listu.

OBRAZLOŽENJE

ZAKONA O PROIZVODNJI NAORUŽANJA I VOJNE OPREME

I. PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje *Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme* sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore da se zakonom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme ("Službeni list SRJ", br. 41/96, "Službeni list SCG", br. 7/05) iz 1996. godine i izmjene i dopune iz 2005. godine uređivao je proizvodnju, promet i prevoz naoružanja i vojne opreme kao djelatnost od opšteg interesa, planiranje mjera bezbjednosti, planiranje proizvodnje i prometa naoružanja i vojne opreme, kontrolu kvaliteta proizvodnje naoružanja i vojne opreme, kao i druga pitanja od značaja za proizvodnju, promet i prevoz naoružanja i vojne opreme. Odlukom o proglašenju nezavisnosti Republike Crne Gore, u tački 4 i članu 11 *Ustavnog zakona za sprovođenje Ustava Crne Gore* ("Službeni list CG", br. 1/2007, 9/2008, 4/2009, 71/2009, 22/2010, 80/2010, 27/2011 i 38/2011), navedeno je da će se do donošenja odgovarajućih propisa Crne Gore, shodno primjenjivati propisi državne zajednice Srbija i Crna Gora, ako nijesu u suprotnosti sa pravnim poretkom i interesima Crne Gore.

Imajući u vidu aktuelni zakonodavni okvir, pojavila se potreba za posebnim, ali i dodatnim regulisanjem proizvodnje naoružanja i vojne opreme, jer je u pitanju jedina oblast iz gore pomenutog *Zakona o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme*, koja nije regulisana novim propisima, i to kako slijedi:

- U 2005. godini donijet je *Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene* ("Sl. list SCG" 07/05, 008/05), kojim se stavljaju van snage odredbe *Zakona o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme* ("Službeni list SRJ", br. 41/96) koje se odnose na spoljnotrgovinski promet naoružanja i vojne opreme. U cilju daljeg usaglašavanja sa pravnom tekovinom EU i pravilima Svjetske trgovinske organizacije, Skupština Crne Gore je 2008. godine donijela *Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene*, kojim je stavljen van snage zakon *Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene iz 2005. godine*. Takođe, u kontekstu EU integracija 2012. godine donijet je *Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene* ("Službeni list CG", br. 30/12), a nakon toga i aktuelni zakon koji reguliše ovo pitanje ("Službeni list CG", br. 145/2021). Istim se uređuju uslovi i način pod kojima se može vršiti izvoz, tranzit robe dvostruke namjene, pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći u vezi sa robom dvostruke namjene, kao i druga pitanja od značaja za izvoz, tranzit, pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći za robu dvostruke namjene. Takođe, vezano za naoružanje i vojnu opremu 2016. godine donijet je *Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem i vojnom opremom* ("Službeni list Crne Gore", br. 040/16), a kojim se uređuju uslovi pod kojima se može vršiti spoljna trgovina naoružanjem i vojnom opremom, kao i druga pitanja od značaja za spoljnu trgovinu predmetnom robom.
- Usaglašavanje *Nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme* ("Službeni list CG", br. 22/2024) sa Zajedničkom listom vojne opreme EU (*Common Military List of the European Union*), u cilju harmonizacije zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU. Lista se donosi na osnovu člana 4 *Zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem i vojnom opremom*, i u pitanju je kontinuirana obaveza. Napomena: Posljednjim usaglašavanjem, u ovom dijelu prenijete su odredbe Direktive Zajedničke liste vojne opreme Evropske unije broj 2023/C 72/02 od 21. februara 2022. godine, koju je Savjet usvojio 20. februara 2023. godine.
- *Zakonom o oružju* ("Službeni list CG", broj 10/2015), koji je donijet 2015. godine, uređuju se nabavka, držanje, nošenje, sakupljanje i prenošenje, kao i uslovi za proizvodnju, ispitivanje i obilježavanje vatrenog oružja, popravljavanje i prepravljavanje, promet i prevoz oružja, pružanje usluga sportsko-rekreativnog gađanja i osposobljavanje građana za pravilnu upotrebu vatrenog oružja. U toku je

donošenje novog Zakona o oružju i municiji, s ciljem daljeg usaglašavanja sa pravnom tekovinom EU, ali i otklanjanja poteškoća i nedoumica koje su se pojavile u praksi tokom primjene važećeg Zakona o oružju. I pored činjenice da je u toku izrada novog Zakona o oružju i municiji, značajno je napomenuti da u odnosu na proizvodnju koja je predmet Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme, ali i sam obuhvat oba propisa, nema preklapanja. Ovo posebno imajući u vidu aktuelni zakonodavni okvir, EU pravnu tekovinu, uporednu praksu (zemalja regiona i EU), ali i sljedeće:

- ✓ Pojam namjene koji odvaja proizvodnju naoružanja i vojne opreme od pojma proizvodnje oružja. Ono što bitno razdvaja ova dva pojma (naoružanje i vojnu opremu od oružja) pored tehnološkog procesa proizvodnje je i sam kalibar. Zbog različitih namjena, razlikuje se po konstrukciji i balističkim osobinama. Izrada artiljerijskih oruđa može da traje i više godina, ali i može da se radi tri faze. Prva faza je propisivanje tehničkih zahtjeva, zatim projektovanje i na kraju proizvodnja. Sam tehnološki proces proizvodnje je značajno komplikovaniji od jednostavnijeg tehnološkog procesa proizvodnje oružja (koji traje neuporedivo manje i jeftinije od skupljeg i dugotrajnijeg procesa proizvodnje naoružanja i vojne opreme).
- ✓ Vojno oružje i oprema (oružje, sistemi naoružanja, municija, vojni eksploziv, oprema) su konačni proizvodi vojnog karaktera i namjene, specijalno dizajnirani, razvijeni i proizvedeni isključivo za vojnu upotrebu, borbene svrhe i generalno se ne koriste u civilne svrhe ili u istom obliku ne mogu se koristiti za civilne svrhe i bitne djelove, sklopove i podsklopove vojnog oružja i opreme.
- ✓ Upotreba tehnologija prilikom procesa proizvodnje naoružanja i vojne opreme i proizvodnje oružja nije ista. Dok se jedan metak može proizvesti u "kućnoj" radinosti, s druge strane livenje lafeta, gusjenica ili cijevi za različita oruđa mora biti strogo kontrolisani postupak u visoko kvalitetnim čeličanama, livnicama ili valjaonicama, što predstavlja segment naoružanja i vojne opreme „namjenske“ industrije.
- ✓ Posebno je bitan aspekt bezbjednosti proizvodnje naoružanja i vojne opreme kroz razvijanje namjenske industrije koji podrazumijeva da svaka država svijeta, zbog tehnologije koja se koristi u procesu proizvodnje, omogući postojanje specijalnih lokacija, visoku tehnološku opremljenost i zone bezbjednosti i zaštite, kako bi se stanovništvo u slučaju akcidentnih situacija moglo izdvojiti od istih, a transportna komunikacija i povezanost omogućila brzo reagovanje nadležnih resora u cilju saniranja štetnih situacija po stanovništvo i životnu sredinu. To svakako nije slučaj za postrojenja namijenjena za proizvodnju sportskog, lovačkog ili rekreativnog oružja. Nacrt Zakona o oružju i municiji propisuje da se legalnim i savjesnim vlasnicima oružja omogući da nesmetano posjeduju i koriste oružje u zakonom dozvoljene svrhe lova, sporta, samoodbrane i kolekcionarstva.

• Zakon o eksplozivnim materijama ("Službeni list CG", br. 49/08 - drugi zakon i 31/17), kojim se propisuju uslovi za proizvodnju, promet, nabavku, skladištenje i upotrebu eksplozivnih materija radi zaštite života, zdravlja i bezbjednosti ljudi, životinja i biljaka, životne sredine i imovine, kao i pitanja od značaja za obavljanje ove djelatnosti, ali i vrste i definicije eksplozivnih materija.

• U odnosu na obuhvat Zakona o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme iz 2005. godine treba imati u vidu da se Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službenom listu CG", br. 98/2023, 102/2023, 113/2023, 71/2024, 72/2024, 90/2024, 93/2024, 93/2024 - ispravka, 104/2024, 117/2024, 39/2025 i 97/2025), između ostalog, navodi da je Ministarstvo unutrašnjih poslova zaduženo za poslove uprave koji se odnose na prevoz i tranzit naoružanja i vojne opreme kopnenim i vodenim putem.

• Zakon o izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 19/2025 i 92/2025), u članu 5, definiše da su državni objekti od opšteg interesa između ostalog i objekti za proizvodnju naoružanja i vojne opreme. Takođe, prepoznaje se značajna horizontalna veza sa više različitih propisa, posebno iz oblasti: zaštite i spašavanja, naročito u kontekstu tehničko-tehnoloških nesreća, zaštite lica i imovine, zaštite i zdravlja na radu, zaštite životne sredine, sprječavanja uništenja i/ili oštećenja kapaciteta za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, tehničkih propisa i standarda, čuvanja tajnih podataka, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti proizvodnje naoružanja i vojne opreme.

U skladu sa gore navedenim, novi Zakon o proizvodnji naoružanja i vojne opreme će urediti: proizvodnju naoružanja i vojne opreme u miru i u uslovima ratnog i vanrednog stanja, izdavanje dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, industrijsku bezbjednost, prava i obaveze proizvođača naoružanja i vojne opreme, utvrđivanje i ocjenjivanje usaglašenosti naoružanja i vojne opreme, patente,

nadzor i druga pitanja od značaja za proizvodnju naoružanja i vojne opreme. Odredbe ovog zakona neće se odnositi na proizvodnju: sportskog, lovačkog i drugog oružja i municije čija se proizvodnja vrši u skladu sa posebnim zakonom; eksplozivnih materija za civilnu upotrebu i protivgradnih raketa.

Predlogom zakona unaprijediće se normativne pretpostavke za ispunjenje osnovnog cilja odnosno kontrole u oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme radi ostvarivanja i zaštite odbrambenih, bezbjednosnih, ekonomskih i spoljnopoličkih interesa Crne Gore, njenog međunarodnog kredibiliteta i integriteta, kao i daljeg razvoja i unapređenja odbrambene tehnološke i industrijske baze Crne Gore. Donošenje novog zakona će doprinijeti jačanju mehanizama kontrole, ne samo u segmentu proizvodnje naoružanja i vojne opreme, već i u dijelu uslova i samog procesa izdavanja dozvole, industrijske bezbjednosti, prava i obaveza proizvođača, utvrđivanja i ocjenjivanja usaglašenosti naoružanja i vojne opreme, proizvodnje od posebnog interesa za odbranu u ratnom ili vanrednom stanju, pitanja nadzora, kao i drugih pitanja od značaja za implementaciju ovog propisa.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINIH RJEŠENJA

Član 1 – Ovaj član definiše predmet uređenja zakona i određuje ključne oblasti koje zakon obuhvata. U fokusu su normiranje proizvodnje naoružanja i vojne opreme u različitim bezbjednosnim uslovima, uslovi i postupak izdavanja dozvola, industrijska bezbjednost, prava i obaveze Proizvođača, kao i postupci ocjenjivanja usaglašenosti i pitanja patenata i dr. Drugi stav precizira izuzetke, jasno razdvajajući proizvodnju civilnog oružja, eksplozivnih materija i protivgradnih raketa, čime se izbjegava preklapanje sa drugim zakonima i osigurava primjena posebnih propisa. U odnosu na Zakon o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme ("Službeni list SRJ", br. 41/96, "Službeni list SCG", br. 7/05), obuhvat propisa u odnosu na proizvodnju nije mijenjan uz napomenu da se i prethodno zakonsko rješenje nije odnosilo na lovačko i sportsko oružje i municiju, privredni eksploziv, protivgradne rakete i sredstva za vatromet.

Član 2 – Ovim članom utvrđuje se normativni okvir za definisanje naoružanja i vojne opreme pozivanjem na Nacionalnu kontrolnu listu naoružanja i vojne opreme. Na taj način se obezbjeđuje usklađenost sa međunarodnim obavezama države i omogućava fleksibilno ažuriranje obima kontrolisane robe bez potrebe za izmjenama zakona.

Član 3 – Član uređuje obavezu upotrebe rodno osjetljivog jezika u normativnom tekstu, čime se obezbjeđuje ravnopravna primjena zakona na lica oba pola.

Član 4 – U ovom članu definisani su pojedini izrazi koji se koriste u zakonu, čime se obezbjeđuje jedinstvena primjena pojmova i sprječava mogućnost različitog tumačenja. Posebno je značajno zbog tehničke i specifične prirode oblasti koju zakon reguliše.

Član 5 – Član detaljno uređuje uslove pod kojima se Proizvođači mogu baviti proizvodnjom naoružanja i vojne opreme u miru za potrebe različitih nosilaca pripreme za odbranu. Naglašava se obaveza pribavljanja dozvole i zaključivanja ugovora, što osigurava kontrolu države nad procesom i usklađivanje proizvodnje sa planskim dokumentima.

Član 6 – Ovim članom reguliše se proizvodnja naoružanja i vojne opreme namijenjene izvozu, uz jasno definisanu obavezu posjedovanja dozvole za izvoz u skladu sa propisima koji regulišu spoljnu trgovinu naoružanjem i vojnom opremom. Normom se obezbjeđuje potpuna kontrola države nad međunarodnim prometom naoružanja kroz ugovorne odnose Proizvođača sa kupcima i pravnim licima upisanim u nadležni registar. Time se unapređuje transparentnost i smanjuje rizik od zloupotreba u međunarodnoj trgovini.

Član 7 – Član uvodi obavezu podnosioca zahtjeva da priloži planski dokument (Plan proizvodnje) kao ključni dokaz sposobnosti i namjere za proizvodnju naoružanja i vojne opreme. Sadržaj Plana je sveobuhvatan i pokriva proizvodne kapacitete i vrste naoružanja i vojne opreme, tehnološke procedure i sisteme kvaliteta, infrastrukturu, organizaciju, finansije i tržišta, što omogućava procjenu pouzdanosti, bezbjednosti i održivosti proizvodnje. Rok od pet godina, a koji može da se produžava do isteka roka važenja dozvole, daje plansku stabilnost, dok stav o dopuni i ažuriranju omogućavaju kontrolisanu

fleksibilnost uz nadzor Stručne komisije. Uloga Stručne komisije i mogućnost traženja dopune dokumentacije osiguravaju da se dozvola izdaje samo po utvrđenom standardu ispunjenosti uslova.

Član 8 – Član propisuje obavezu proizvodnje po tehničkoj dokumentaciji, čime se osigurava tehnička pouzdanost i usaglašenost proizvoda sa zahtjevima. Dopušta više izvora izrade dokumentacije, od strane Proizvođača, licencirane naučnoistraživačke ustanove, kupovinom licence ili razvojem od strane nosilaca pripreme za odbranu. Pomenuto omogućava različite modele razvoja i transfera tehnologije uz odgovornost za kvalitet. Izuzetak za proizvodnju prema dokumentaciji stranog kupca kod izvoza reflektuje realnost međunarodne trgovine i kooperacija, ali istovremeno zahtijeva usklađenost s izvozno-kontrolnim pravilima navedenim u drugim odredbama zakona.

Član 9 – Član prepoznaje mogućnost stranih investicija u sektoru, ali ih jasno veže za propise o stranim investicijama i zaštitu nacionalne bezbjednosti. U ovom dijelu, definisan je princip da se ulaganje može odbiti ukoliko strani investitor ili predmet ulaganja nije u skladu sa interesima nacionalne bezbjednosti. Obaveza pridržavanja restriktivnih mjera osigurava da strani investitori poštuju međunarodne i nacionalne sankcije i režime kontrole. Ovo pitanje je bitno i u kontekstu implementacije restriktivnih mjera. U članu 7 *Zakona o stranim investicijama* ("Službeni list CG", br. 18/2011, 45/2014 i 73/2019), navodi se da strani investitor može ulagati sredstva u domaće privredno društvo, odnosno osnovati privredno društvo za proizvodnju i promet naoružanja i vojne opreme, samo na osnovu odobrenja organa državne uprave nadležnog za poslove spoljne trgovine, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnih za poslove odbrane i unutrašnje poslove. Polazeći od osjetljivosti sektora, ali i s aspekta usaglašavanja obaveza u domenu međunarodnih restriktivnih mjera, propis predviđa pribavljanje mišljenja organa nadležnog za poslove nacionalne bezbjednosti.

Član 10 – Član definiše konkretne razloge za apsolutnu zabranu proizvodnje, povezujući je sa međunarodnim preuzetim obavezama, rizikom širenja oružja za masovno uništenje, terorizmom, sankcionisanim krajnjim korisnicima i ugrožavanjem nacionalne bezbjednosti. Mehanizam obavještanja proizvođača od strane organa nacionalne bezbjednosti podstiče koordinaciju bezbjednosnih provjera i pravovremenu reakciju. Članom je definisana zabrana i na proizvođače kojima je već oduzeta dozvola.

Član 11 – Član utvrđuje osnovni princip da se proizvodnjom naoružanja i vojne opreme može baviti samo pravno lice koje posjeduje dozvolu, čime se uvodi potpuna kontrola države nad proizvodnjom u okviru ove djelatnosti. Dalje se preciziraju vrste pravnih lica koja mogu biti podnosioci zahtjeva — privredna društva, dio stranog privrednog društva i naučnoistraživačke ustanove — što omogućava obavljanje proizvodnje i kroz komercijalne i kroz razvojno-istraživačke strukture. Ovo postavlja jasan okvir i sprječava da se djelatnošću bave subjekti koji nijesu regulisani ili ne ispunjavaju osnovne pravne i institucionalne zahtjeve. Zbog složenosti proizvodnog procesa, u kontekstu ovog zakona, preduzetnik se ne može baviti proizvodnjom naoružanja i vojne opreme.

Član 12 – Član propisuje da se dozvola izdaje na deset godina, a na osnovu podnijetog zahtjeva, pri čemu je ključni element činjenica da Rješenje donosi Ministarstvo na osnovu sveobuhvatne procjene ispunjenosti opštih i posebnih uslova propisanih zakonom.

Utvrđivanje ispunjenosti uslova iz zahtjeva za dobijanje dozvole vrši Stručna komisija koju obrazuje Ministarstvo posebnim rješenjem. Stručna komisija je sastavljena od predstavnika nadležnih resora, kao i od stručnih lica (iz oblasti relevantnih za proizvodni proces). Na ovaj način se obezbjeđuje multidisciplinarni pristup, visok stepen usklađenosti sa propisima, ali i objektivna i stručno zasnovana procjena ispunjenosti svih zakonom predviđenih uslova. Istovremeno smanjuje se rizik od sukoba nadležnosti različitih resora, ali i povećava integritet i kvalitet rada. Značaj Stručne komisije posebno dolazi do izražaja imajući u vidu osjetljivost, kompleksnost i bezbjednosne rizike koji prate proizvodnju naoružanja i vojne opreme. Imajući u vidu navedeno, propisana je i naknada za rad članova Stručne komisije. Način vršenja poslova Stručne komisije propisuje Ministarstvo.

Član 13 – Član uvodi dvije kategorije uslova za izdavanje dozvola — opšte i posebne — i time sistematizuje zahtjeve koje pravno lice mora ispuniti da bi dobilo dozvolu, a koji su razrađeni kroz

članove 14 i 15.

Član 14 – Ovaj član jasno precizira opseg dokumentacije kojom se dokazuje ispunjenost opštih uslova za izdavanje dozvole i omogućava Stručnoj komisiji kompletnu procjenu pouzdanosti i sposobnosti subjekta za sigurno i usklađeno obavljanje djelatnosti proizvodnje naoružanja i vojne opreme.

Član 15 – Ovim članom se osigurava da proizvodnju naoružanja i vojne opreme obavljaju isključivo kvalifikovana i provjerena lica, uz jasno definisane odgovornosti i usklađenost sa standardima zaštite i zdravlja na radu, čime se smanjuje rizik od nezgoda i ugrožavanja bezbjednosti.

Član 16 – Ovim članom se garantuje zaštita povjerljivosti informacija, podataka i dokumentacije podnosioca zahtjeva, čime se štiti poslovna tajna u skladu sa propisima iz zaštite poslovne tajne, a istovremeno omogućava zakonito postupanje Ministarstva.

Član 17 – Član uspostavlja jasne proceduralne rokove i nadležnosti za odlučivanje po urednom zahtjevu: Stručna komisija ima 90 dana za izradu Izvještaja, a Ministarstvo 15 dana za donošenje rješenja i upis u Registar proizvođača. Time se postiže pravna sigurnost i predvidljivost administrativnog postupka, dok preciziran sadržaj Registra omogućava transparentno i sistematsko vođenje podataka ključnih za evidenciju i kontrolu subjekata u sektoru. Članom je propisano donošenje podzakonskog akta u cilju preciznog i detaljnog načina vođenja registra.

Član 18 – Član definiše postupak za slučaj neuredno podnijetog zahtjeva: Stručna komisija konstatuje nedostatke, Ministarstvo u roku od 5 radnih dana obavještava podnosioca i daje rok od 30 dana za dopunu, a nedostavljanje dopune vodi odbijanju zahtjeva. Ograničenje prava na ponovni zahtjev na najranije tri mjeseca ima za cilj sprječavanje podnošenja neurednih zahtjeva i podstiče ozbiljnost samog procesa.

Član 19 – U slučaju da podnosilac ne ispunjava uslove iz člana 13, 14 i 15, Stručna komisija navodi nedostatke, Ministarstvo obavještava u roku od 5 radnih dana i daje rok od 60 dana za otklanjanje istih, a neotklanjanje vodi odbijanju zahtjeva. Rok za obnovu prava na podnošenje novog zahtjeva (tri mjeseca) i u ovom članu služi kao kontrolni mehanizam i pravna posljedica neispunjavanja zakonskih uslova.

Član 20 – Član omogućava izmjenu dozvole na zahtjev proizvođača isključivo u dijelu smanjenja obima proizvodnje, uz dostavljanje ažuriranog Plana proizvodnje. Stručna komisija ima 60 dana za Izvještaj, a Ministarstvo 15 dana za rješenje i upis izmjene u Registar. Ograničenje izmjena na smanjenje obima ima za cilj regulatorne i bezbjednosne interese i sprječava jednostrane promjene bez ponovne ocjene i dozvole. Takođe, olakšava samom Proizvođaču postupak izmjene dozvole, a polazeći od činjenice da se izmjena odnosi samo na smanjenje obuhvata proizvodnje.

Član 21 – Član reguliše izmjene dozvole usljed nepredviđenog djelimičnog gubitka proizvodne sposobnosti, iz razloga koji se nijesu mogli predvidjeti: Proizvođač mora bez odlaganja podnijeti zahtjev za izmjenu dozvole s ažuriranim Planom, Stručna komisija ima 60 dana, a Ministarstvo 15 dana za rješenje i upis izmjene u Registar. U ovom dijelu daje se mogućnost Proizvođaču, da i pored prethodno navedenog, podnese zahtjev za izmjenu dozvole. Ključna bezbjednosna garancija je stav koji predviđa da, ukoliko Stručna komisija zaključi da uslovi za izmjenu nijesu ispunjeni, Ministarstvo odbija zahtjev i dozvola se oduzima. Pomenuto je bitno, imajući u vidu činjenicu da je u pitanju gubitak djelimične proizvodne sposobnosti (iz razloga koji se nijesu mogli predvidjeti), a koji mogu da imaju značajan uticaj na sam proizvodni proces, kao i uslove na osnovu kojih je dozvola već izdata.

Član 22 – Član predviđa mogućnost preorijentacije proizvodnje na zahtjev Proizvođača, ali uz obavezu podnošenja novog Plana proizvodnje. Pomenuto podrazumijeva i pribavljanje nove dozvole, uz primjenjivanje iste procedure kao za izdavanje početne dozvole. Na ovaj način se osigurava da značajne promjene u namjeni ili tehnologiji proizvodnje prođu kompletnu sigurnosno-tehničku i administrativnu provjeru, uključujući sve relevantne uslove.

Član 23 – U članu se navode razlozi zbog kojih Ministarstvo može oduzeti dozvolu i izbrisati Proizvođača

iz registra. Propisana je obaveza prethodnog izvještaja Stručne komisije, što uvodi administrativnu proceduru provjere prije konačne mjere. Rješenje o oduzimanju i brisanju je konačno i istovremeno se jasno navodi da Ministarstvo nije odgovorno za štetu nastalu usljed oduzimanja dozvole.

Član 24 – Član daje Proizvođaču kojem je dozvola oduzeta mogućnost ponovnog podnošenja zahtjeva, uz vremensko ograničenje — najranije 12 mjeseci od dana donošenja rješenja o oduzimanju dozvole i brisanju iz Registra. Time se uspostavlja balans između sankcionisanja, ali i daje privrednom subjektu dovoljan vremenski period za otklanjanje uzroka zbog kojih je dozvola oduzeta.

Član 25 – Član propisuje obavezu Ministarstva u vođenju sveobuhvatne evidencije o svim zahtjevima, rješenjima i dozvolama, te navodi podatke koje evidencija treba sadržati. Time se osigurava transparentnost, olakšava nadzor nad proizvodnjom i omogućava dostupnost ključnih podataka.

Član 26 – Član obezbjeđuje da Proizvođač primjenjuje sveobuhvatan sistem industrijske bezbjednosti, uključujući planove zaštite od udesa, procjenu rizika, ali i dužnost da obavlja stručne poslove zaštite i zdravlja na radu. Takođe, propisuje potrebu angažovanja i/ili formiranja službe za zaštitu i spašavanje, kao i fizičku i tehničku zaštitu, unutar kapaciteta proizvođača, u skladu sa propisima koji regulišu zaštitu lica i imovine.

Član 27 – Član dopušta angažovanje eksternih pružalaca usluga i istovremeno postavlja obavezu Proizvođača da nadzire i kontroliše izvršenje prenesenih obaveza, što osigurava kontinuitet kvaliteta i bezbjednosnu odgovornost. Poseban zahtjev za dostavljanje ugovora nadležnom organu kada je proizvodnja namijenjena snagama bezbjednosti Crne Gore garantuje transparentnost i mogućnost nadzora nad podugovorenim aktivnostima, te smanjuje rizik od neovlašćenih postupaka ili neusklađenosti sa sigurnosnim standardima.

Član 28 – Utvrđuje obavezu Proizvođača da organizuje i sprovodi internu kontrolu kvaliteta u skladu sa relevantnim crnogorskim standardima odbrane i/ili međunarodnim standardima usklađenim s ustavnim uređenjem Crne Gore i standardima Sjevero-atlantskog saveza. Time se obezbjeđuje da proizvodi zadovoljavaju tehničke i sigurnosne zahtjeve, omogućava dokazivanje usaglašenosti i olakšava pristup tržištima ili korisnicima koji zahtijevaju sertifikovan kvalitet (npr. NATO standardi).

Član 29 – Član postavlja obaveze u pogledu rukovanja, čuvanja, obezbjeđenja, održavanja i skladištenja naoružanja i vojne opreme, s naglaskom na prevenciju nestanka, uništenja, oštećenja, neovlašćenog korišćenja ili otuđenja. Obaveza obavještavanja nadležnih organa bez odlaganja u slučaju incidenta omogućava pravovremenu reakciju, te umanjuje potencijalne bezbjednosne posljedice.

Član 30 – Član zabranjuje proizvodnju u bespravnim objektima, uz eksplicitno navođenje da se proizvodnja ne može obavljati bez prethodno izdate dozvole. Na ovaj način ne samo da se obezbjeđuje da se proizvodnja obavlja u okviru izdate dozvole, već se i direktno implementira zakonodavni okvir iz oblasti legalizacije bespravnih objekata, ali i štite urbanističko-pravni i bezbjednosni standardi, kao i osigurava zakonitost i odgovornost subjekata. Dodatno, zahtjev da se sredstva za rad koriste tek uz stručni nalaz o ispravnosti i mjerama zaštite na radu podiže nivo tehničke sigurnosti i zdravstvene zaštite zaposlenih, smanjujući rizik od nezgoda i osiguravajući usklađenost s propisima o zaštiti na radu.

Član 31 - Član uspostavlja nadležnosti i postupke za odobravanje prevoza naoružanja i vojne opreme, uz detaljnije uređenje kroz podzakonske akte. Izuzeci se odnose na organe državne uprave nadležne za poslove odbrane i unutrašnje poslove, ali i snage drugih država i organizacija u skladu sa posebnim međunarodnim ugovorima.

Član 32 – Član obezbjeđuje kontinuitet proizvodne sposobnosti, ali i obavezu da u slučaju gubitka proizvodne sposobnosti (trajne ili djelimične) o tome bez odlaganja obavijesti Ministarstvo. Takođe, Proizvođač je dužan da obezbijedi održavanje objekata tokom njegovog vijeka trajanja, na osnovu projekta održavanja objekata, odnosno za postojeće objekte održavanje se vrši na osnovu zakona kojim se uređuje izgradnja objekata, posebnih propisa i propisa kojima se uređuju tehnički zahtjevi za građevinske konstrukcije.

Član 33 – Član propisuje obavezu proizvođača da kontinuirano prati stanje životne sredine prije, tokom i nakon proizvodnog procesa, te da odmah preduzme sve neophodne mjere sanacije i remedijacije u slučaju zagađenja, čime se osigurava zaštita životne sredine i odgovornost za štetu u skladu sa važećim propisima.

Član 34 – Član propisuje obavezu Proizvođača da Ministarstvo pravovremeno obavijesti o svim promjenama podataka i dokumenata relevantnih u odnosu na već izdatu dozvolu. Ministarstvo sprovodi proceduru odlučivanja u odnosu na izdatu dozvolu, a na osnovu Izvještaja koji sačinjava Stručna komisija.

Član 35 – Član predviđa da predmet prinudnog izvršenja, bez prethodne saglasnosti Ministarstva, ne mogu biti kapaciteti za proizvodnju, proizvedeno naoružanje i vojna oprema, poluproizvodi, sklopovi, podsklopovi, djelovi, komponente, reprodukcioni materijal, sirovine, novčana sredstva obezbijedena za namjenu proizvodnje i dr.

Član 36 – Članom se obezbjeđuje trajno čuvanje tehničke dokumentacije za proizvodnju, štiteći svojinu Proizvođača, države i nosioca pripreme odbrane. Član propisuje da bez prethodne saglasnosti Vlade, Proizvođač ne može vršiti izmjenu i dopunu tehničke dokumentacije u svojini države Crne Gore, ali i ustupati istu trećim licima.

Član 37 – Članom se propisuje obaveza vođenja i trajnog čuvanja evidencije proizvedenog naoružanja i vojne opreme, omogućavajući identifikaciju, praćenje i predaju podataka Ministarstvu u slučaju stečaja, likvidacije ili oduzimanja dozvole.

Član 38 – Članom se propisuje mogućnost određivanja stepena tajnosti podataka u vezi sa proizvodnjom, ali i pristup, čuvanje, korišćenje, evidenciju i zaštitu podataka. Takođe, proizvođač je dužan da obezbijedi da se podacima ne može pristupiti niti ih učiniti dostupnim neovlašćenim licima.

Član 39 – Članom se propisuje obaveza godišnjeg dostavljanja Izvještaja o realizaciji Plana proizvodnje, čime se omogućava kontrola implementacije Plana proizvodnje, kao jednog od uslova za izdavanje dozvole, ali i unapređuje transparentnost prema Ministarstvu. Na Izvještaj mišljenje daje Stručna komisija.

Član 40 – Član precizira da se kontrola kvaliteta u proizvodnji sprovodi u skladu sa odredbama propisa koji uređuje poslova odbrane. Omogućava da organ državne uprave nadležan za poslova odbrane može angažovati eksperte i/ili pravna lica iz zemlje i inostranstva, čime se obezbjeđuje kontrola kvaliteta u proizvodnji, a u skladu sa domaćim i/ili međunarodnim standardima. Troškove snosi podnosilac zahtjeva.

Član 41 – Ovim članom se uređuje primjena zakonskih odredbi o odbrani na proces kodifikacije naoružanja i vojne opreme. Kodifikacija predstavlja jedinstveni način razvrstavanja i raspoznavanja sredstava u logističkim informacionim sistemima i dodjeljuje se u procesu kodifikacije za sredstva proizvedena u zemlji. Za sredstva proizvedena u Crnoj Gori od strane bilo kojeg nosioca pripreme za odbranu (član 3 stav 2 Zakona o odbrani) Crnogorski nacionalni kodifikacioni biro (NCB) se upisuje kao nosioc sredstava a za sva ostala sredstva proizvedena van teritorije Crne Gore NCB se registruje kao korisnik sredstava. Principi Kodifikacionog sistema definisani su usvojenim sporazumima o standardizaciji NATO standardima (STANAG).

Član 42 – Član daje Vladi ovlaštenje da u ratnom ili vanrednom stanju pribavi tehničku dokumentaciju, mašine i specijalnu opremu za potrebe proizvodnje od posebnog interesa za odbranu. Pomenuto je svojina Crne Gore, ima status naoružanja i vojne opreme, i daje se na korišćenje na osnovu ugovora koji Vlada zaključuje sa Proizvođačem. Takođe, zabranjuje se otuđenje ili uništenje iste bez saglasnosti Vlade, čime se obezbjeđuje kontrola strateških resursa.

Član 43 – Članom se propisuje da proizvodnja u slučaju proglašenog ratnog ili vanrednog stanja funkcioniše u skladu sa propisima koji uređuju organizaciju i funkcionisanje jedinstvenog sistema odbrane Crne Gore, čime se garantuje koordinacija i zakonitost aktivnosti.

Član 44 – Član obavezuje Vladu da obezbijedi potrebne ratne materijalne rezerve i predviđa finansiranje iz državnog budžeta, što osigurava kontinuitet proizvodnje u slučaju proglašenog ratnog ili vanrednog stanja.

Član 45 – Članom se propisuje da prijave патената значајних за одбрану или безбједност Црне Горе буду повјерљиве, као и да се подnose надлежном органу за одбрану, чиме се štiti национална сигурност и интелектуална својина.

Član 46 – Članom se utvrđuje nadležnost Ministarstva za nadzor, uključujući zajednički inspekcijski nadzor sa drugim relevantnim organima, te inspekciju zaštite tajnih podataka. Propisuje najmanje godišnju učestalost nadzora, čime se osigurava kontrola zakonitosti, bezbjednosti i usklađenosti proizvodnje sa uslovima na osnovu kojih je izadata dozvola za proizvodnju. Zajednički inspekcijski nadzor omogućava koordinisano djelovanje više nadležnih organa, čime se izbjegavaju preklapanja, smanjuje administrativno opterećenje za subjekte nadzora i obezbjeđuje sveobuhvatna kontrola iz različitih stručnih oblasti. Na taj način povećava se efikasnost, kvalitet i pravna sigurnost u sprovođenju zakona.

Član 47 – Član propisuje kaznene odredbe za prekršaje pravnog lica i odgovornog lica u pravnom licu.

Član 48 – Ovim članom se utvrđuje da su rješenja i odluke donijeta na osnovu ovog zakona konačne, ali da protiv njih postoji mogućnost pokretanja upravnog spora.

Član 49 – Član propisuje obaveze pravnih lica koja se već bave proizvodnjom da usklade svoje poslovanje sa ovim zakonom i podnesu zahtjev za izdavanje dozvole u predviđenom roku, u suprotnom se ne mogu baviti proizvodnjom. Kako bi se osigurao kontinuitet proizvodnje, pravnom licu nastavljaju da važe prava iz pojedinačnih akata koja su donijeli nadležni državni organi do okončanja postupka izdavanje dozvole, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Član 50 – Član propisuje obavezu donošenja podzakonskih akata iz članova 12, 17 i 31 u roku od godinu dana od stupanja zakona na snagu, čime se obezbjeđuje implementacija propisa.

Član 51 – Član utvrđuje se prestanak važenja Zakona o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme, kao i svih drugih propisa i podzakonskih akata koji su regulisali oblast proizvodnje do dana stupanja na snagu ovog zakona. Time se eliminišu pravne nejasnoće i sukobi propisa.

Član 52 – Član definiše da zakon stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, dok je početak primjene predviđen godinu dana od objavljivanja, čime se pravnim licima daje dovoljno vremena za prilagođavanje i usklađivanje poslovanja sa novim zakonskim okvirom.

IV. OCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Utvrđivanje ispunjenosti uslova iz zahtjeva za dobijanje dozvole za proizvodnju naoružanja i vojne opreme vrši Stručna komisija koju obrazuje Ministarstvo posebnim rješenjem. Uspostavljanje Stručne komisije, sastavljene od predstavnika nadležnih resora i stručnih lica, obezbjeđuje multidisciplinarni pristup i visok nivo usklađenosti sa propisima od značaja za proizvodnju. Propisivanje naknade za rad članova Stručne komisije opravdano je činjenicom da se u postupku izdavanja dozvola obavljaju složeni i odgovorni poslovi, koji nijesu obuhvaćeni redovnim radnim obavezama. Rad Komisije uključuje stručnu analizu dokumentacije, procjenu ispunjenosti uslova za izdavanje dozvola predviđenih ovim zakonom, ali i izradu obaveznih izvještaja na osnovu kojih Ministarstvo donosi Rješenje. Pomenuto je od posebnog značaja imajući u vidu osjetljivost i rizike proizvodnje naoružanja i vojne opreme, dok naknada obezbjeđuje profesionalnost, odgovornost i adekvatno valorizuje složeni, vremenski zahtjevan i osjetljiv proces provjere ispunjenosti uslova za proizvodnju naoružanja i vojne opreme. Time se smanjuje rizik od sukoba interesa, a povećava integritet i kvalitet stručne procjene koja direktno utiče na državnu bezbjednost, ali i omogućava angažovanje stručnih lica iz relevantnih oblasti.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlog za donošenje ovog zakona je potreba da se uspostavi savremeni mehanizam kontrole i unapređenja oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme u cilju ostvarivanja i zaštite odbrambenih, bezbjednosnih i spoljnotrgovinskih interesa Crne Gore. Donošenjem ovog zakona uspostavlja se integralni pravni okvir koji obezbjeđuje stabilan kontrolni mehanizam u ovoj oblasti, daje mogućnost kontrolisanja investicija kroz privatna i strana ulaganja, ali i daje mogućnost tehnološkog osavremenjavanja fabrika i razvoj kapaciteta, što sve može obezbijediti veće izvozne potencijale domaće privrede, te poboljšanu opremljenost Vojske Crne Gore, organa državne uprave nadležnih za unutrašnje poslove i službi bezbjednosti, ali i drugih nosilaca pripreme za odbranu u skladu sa Zakonom o odbrani.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA
PREDLAGAČ PROPISA
Ministarstvo ekonomskog razvoja
NAZIV PROPISA
Predlog Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme
1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Zakon o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme ("Službeni list SRJ", br. 41/96, "Službeni list SCG", br. 7/05), donijet je 1996. godine kada je i počela njegova primjena. Predmetni Zakon je uređivao proizvodnju, promet i prevoz naoružanja i vojne opreme kao djelatnost od opšteg interesa, planiranje mjera bezbjednosti, planiranje proizvodnje i prometa naoružanja i vojne opreme, kontrolu kvaliteta proizvodnje naoružanja i vojne opreme i druga pitanja od značaja za proizvodnju, promet i prevoz naoružanja i vojne opreme. Odlukom o proglašenju nezavisnosti Republike Crne Gore od 03.06.2006. godine, u tački 4 i članu 11 Ustavnog zakona za sprovođenje Ustava Crne Gore ("Službenom listu CG", br. 1/2007, 9/2008, 4/2009, 71/2009, 22/2010, 80/2010, 27/2011 i 38/2011), navedeno je da će do donošenja odgovarajućih propisa Crne Gore, primjenjivaće se propisi državne zajednice Srbije i Crne Gore ako nijesu u suprotnosti sa pravnim poretkom i interesima Crne Gore.
- Vezano za pomenuti propis, 2005. godine donijet je Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene ("Sl. list SCG" 07/05, 008/05), kojim se stavljaju van snage odredbe Zakona o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme ("Službeni list SRJ", br. 41/96) koje se odnose na spoljnotrgoviski promet naoružanja i vojne opreme. Takođe, u cilju daljeg usaglašavanja sa pravnom tekovinom EU i pravilima Svjetske trgovinske organizacije, Skupština Crne Gore je 2008. godine donijela Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene, kojim je stavljen van snage zakon Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene iz 2005. godine. Takođe, u kontekstu EU integracija 2012. godine donijet je Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene ("Službeni list CG", br. 30/12), a nakon toga i aktuelni zakon koji reguliše ovo pitanje ("Službeni list CG", br. 145/2021). Istim se uređuju uslovi i način pod kojima se može vršiti izvoz, tranzit robe dvostruke namjene, pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći u vezi sa robom dvostruke namjene, kao i druga pitanja od značaja za izvoz, tranzit, pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći za robu dvostruke namjene. Takođe, vezano za naoružanje i vojnu opremu 2016. godine donijet je Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem i vojnom opremom ("Službeni list Crne Gore", br. 040/16), a kojim se uređuju uslovi pod kojima se može vršiti spoljna trgovina naoružanjem i vojnom opremom, kao i druga pitanja od značaja za spoljnu trgovinu predmetnom robom.

- Kako je novim zakonodavnim okvirom već regulisan značajan dio obuhvata Zakona o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme, pojavila se potreba donošenja novog zakona u oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme, radi uspostavljanja stabilnog kontrolnog mehanizma, stvaranje pretpostavki za unapređenje oblasti ove proizvodnje, potpunije definisanje pojmova koji pripadaju kategoriji naoružanje i vojna oprema, definisanja kriterijuma za ocjenu ispunjenosti uslova za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, kao i stranih ulaganja.

Novim zakonskim propisom neće biti oštećenih subjekata.

Predlogom zakona unaprijediće se normativne pretpostavke za ispunjenje osnovnog cilja kontrola u oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme radi ostvarivanja i zaštite odbrambenih, bezbjednosnih, ekonomskih i spoljnopolitičkih interesa Crne Gore, njenog međunarodnog kredibiliteta i integriteta, kao i daljeg razvoja i unapređenja odbrambene tehnološke i industrijske baze Crne Gore. Zadržavanjem važećih zakonskih rješenja postojale bi pravne nedoumice u procesu izdavanja dozvola proizvođačima naoružanja i vojne opreme.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ?
- Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Donošenje novog zakona će doprinijeti jačanju mehanizama kontrole u segmentu: planiranja i sprovođenja mjera industrijske bezbjednosti, obezbeđenja kapaciteta, mjera bezbjednosti i zdravlja na radu, zaštite životne sredine, tehničko-tehnoloških nesreća, prava i obaveza proizvođača, usaglašenosti sa standardima i tehničkim propisima, izdavanja dozvole, šireg obima ovlašćenja nadležnih organa, povoljnijeg ambijenta za unapređenje oblasti proizvodnje sa aspekta razvojnih i investicionih ulaganja.
- Očekuje se povećanje zaposlenosti u sektoru industrije. Naime treba imati u vidu da zvanični izvještaj Međunarodnog instituta za mirovna istraživanja iz Stokholma (SIPRI) da su prihodi 100 najvećih svetskih proizvođača naoružanja porasli za 5,9 procenata u 2024. godini, dosegli rekordnih 679 milijardi dolara, taj trend se po mnogim pokazateljima predviđa i za nardeni period. Ministarstvu ekonomskog razvoja je 20.11.2025.godine, već podnijet zahjev pravnog lica za odobrenje ulaganja u proizvodnju naoružanja i vojne opreme shodno članu 7 Zakona o stranim investicijama („SLList CG“ br. 18/11, 45/14, 73/19). Predmetnim zahtjevom je zatražano od Ministarstva odobrenje uloga nenovčanog kapitala u vrijednosti 640 000,00 Eura, u domaće pravno lice koje bi se bavilo proizvodnjom hemijskih proizvoda koji spadaju u kategoriju naoružanja i vojne opreme.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju.

- Ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema moguće je postići jedino usvajanjem predmetnog zakona. "Status quo" opcija bi podrazumijevala da će problem ostati neriješen, odnosno postojanje različitog tumačenja propisa koji regulišu ovu materiju;
- S obzirom na pravnu prirodu materije koja je predmet uređenja ovog propisa, njegovo usvajanje je jedina moguća opcija. Kao što je u uvodnom dijelu navedeno Zakon o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme ("Službeni list SRJ", br. 41/96, "Službeni list SCG", br. 7/05), donijet je 1996. godine kada je i počela njegova primjena. Odlukom o proglašenju nezavisnosti Republike Crne Gore od 03.06.2006. godine, u tački 4 i članu 11 Ustavnog zakona za sprovođenje Ustava Crne Gore ("Službenom listu CG", br. 1/2007, 9/2008, 4/2009, 71/2009, 22/2010, 80/2010, 27/2011 i 38/2011), navedeno je da će do donošenja odgovarajućih propisa Crne Gore, primjenjivaće se propisi državne zajednice Srbije i Crne Gore ako nijesu u suprotnosti sa pravnim poretkom i interesima Crne Gore. Aktom Ustavnog suda Crne Gore U-I-br.29/23 Vladi je dostavljena inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Zakona o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme („Službeni list Savezne Republike Jugoslavije, broj 41/96 i „Službeni list SCG", broj 7/05), koju su podnijeli pet fizičkih lica. Predmetni postupak nije okončan. Takođe u kontekstu aktuelnog zakonodavnog okvira treba imati u vidu da je u pitanju jedina oblast koja nije regulisana novim propisima od 2006.godine

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
  - Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
  - Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
  - Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
  - Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
-
- Ovaj propis bi trebao da ima pozitivan uticaj:
    - izbjegavanje nejasnoća u primjeni zakona iz oblasti proizvodnje naoružanja i vojne opreme, s obzirom na trenutno stanje navedeno u rubrici 1;
    - povećanje interesa za otvaranje novih kapaciteta za proizvodnju naoružanja i vojne opreme kako od domaćih, tako i stranih pravnih lica;
    - uvođenje novih standarda;
    - povećanje budžetskih prihoda na osnovu poreza;
    - veću zaposlenost.
  - Primjena ovog zakona neće izazvati troškove građanima i privredi. Postojeći proizvođači naoružanja će biti u obavezi da prilagode poslovanje u skladu sa novim zakonom kada se mogu očekivati određeni troškovi za izradu dokumentacije.

- Nema troškova za građane i privredu, na osnovu primjene predmetnog Zakona.
- Nisu propisane nikakve dodatne finansijske obaveze za privredne subjekte niti za njihovo osnivanje.
- Stupanjem na snagu ovog zakona donijeće jasnoću u procedurama izdavanje dozvola za proizvođače naoružanja i vojne opreme, te se očekuje stvaranje novih privrednih subjekata u ovoj oblasti.
- Ovaj propis ne stvara administrativna opterećenja i biznis barijere.
- Zahtjev za izdavanje dozvole u Članu 16 definiše uslove za izdavanje dozvola odnosno dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev. Pomenutim je napravljena veza sa propisima iz oblasti: zaštite i spašavanja, naročito u kontekstu tehničko-tehnoloških nesreća, zaštite lica i imovine, zaštite i zdravlja na radu, zaštite životne sredine, sprečavanja uništenja i/ili oštećenja kapaciteta za proizvodnju naoružanja i vojne opreme, tehničkih propisa i standarda, čuvanja tajnih podataka, Zakon o izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 19/2025 i 92/2025). U ovom dijelu treba imati u vidu da zakon ne iziskuje dodatne troškove osim onih koji su već definisani horizontalnim propisima. Predstavnici nadležnih organa su bili zastupljeni u Radnoj grupi za izradu ovog propisa i u tom smislu su i definisani.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
  - Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
  - Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
  - Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
  - Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
  - Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
  - Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
  - Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
  - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
  - Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
- Utvrđivanje ispunjenosti uslova iz zahtjeva za dobijanje dozvole vrši Stručna komisija koju obrazuje Ministarstvo posebnim rješenjem. Stručna komisija je sastavljena od predstavnika nadležnih resora, kao i od stručnih lica (iz oblasti relevantnih za proizvodni proces). Na ovaj način se obezbjeđuje multidisciplinarni pristup, visok stepen usklađenosti sa propisima, ali i objektivna i stručno zasnovana procjena ispunjenosti svih zakonom predviđenih uslova. Istovremeno smanjuje se rizik od sukoba nadležnosti različitih resora, ali i povećava integritet i kvalitet rada. Značaj Stručne komisije posebno dolazi do izražaja imajući u vidu osjetljivost, kompleksnost i bezbjednosne rizike koji prate proizvodnju naoružanja i vojne opreme. Imajući u vidu navedeno, propisana je i naknada za rad članova Stručne komisije. Način vršenja poslova Stručne komisije propisuje Ministarstvo. Implementacija propisa zahtijeva obezbjeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore za naknade članovima Stručne komisije u visini do 50% prosječne bruto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike, koja se isplaćuje u neto iznosu.

- Obezbeđenje finansijskih sredstava će biti planirana u budžetu Crne Gore nakon stupanja na snagu predmetnog propisa.
- Implementacijom predmetnog zakona ne stvaraju se međunarodne finansijske obaveze.
- Nisu neophodna finansijska sredstva za tekuću fiskalnu godinu, nisu planirana ni za sledeću fiskalnu godinu, s obzirom da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a početak primjene je godinu dana od objavljivanja u Službenom listu.
- Predviđeno je donošenje podzakonskih akata koji neće prouzrokovati finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa moguće je posredno povećanje prihoda za budžet Crne Gore kroz veću zaposlenost i izvoz, s obzirom da je postojeći proizvođači izvoze svoje proizvode na svjetsko tržište.
- Nije korišćena nijedna metodologija prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Obzirom na to da nije korišćena posebna metodologija za obračun dodatnog prihoda za budžet Crne Gore radi toga što ovo proširenje dosadašnjeg prihoda tek treba da se u praksi definiše.
- Dio dobijenih primjedbi je uključen u tekst propisa, izvještaj je objavljen na web sajtu Ministarstva ekonomskog razvoja. (<https://www.gov.me/dokumenta/a37d9ae6-fe81-4899-8870-ead7e0a1857d>).

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako.
  - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
  - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
- U postupku izrade zakona korišćena eksterna ekspertiza Savezne Kancelarije za ekonomske poslove i izvozne kontrole - Federal Office for Economic Affairs and Export Control (BAFA) SR Njemačka, u ramatranju uporedne prakse u EU i regionu, a u kasnijoj fazi OEBS Kancelarije u Crnoj Gori sa učešćem eksperta i organizovanjem sastanka prilikom izrade prvog Nacrta zakona.
  - Prilikom izrade Predloga zakona nisu vršene prethodne konsultacije već je predviđena javna rasprava. U ovom dijelu značajno je napomenuti da su u izradu Nacrta propisa bili uključni svi nadležni resori, u z napomenu da je i donijeto Rješenje o obrazovanju Radne grupe za izradu Zakona o proizvodnji naoružanja i vojne opreme kao i odgovarajućeg/ih podzakonskog/ih akta/ta broj: 01-053/25-524/26 od 14. IV 2025.
  - Sve primjedbe i sugestije tokom javne rasprave su pažljivo razmotrene kako bi se dobio što kvalliteniji propis i dio njih je implementiran u tekst, a izvještaj je objavljen na web sajtu Ministarstva ekonomskog razvoja. (<https://www.gov.me/dokumenta/a37d9ae6-fe81-4899-8870-ead7e0a1857d>)

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
  - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
  - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
  - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
-
- Prepreka za implementaciju predmetnog zakona nema.
  - Predviđeno je vršenje nadzora od strane državnih organa nadležnih za izdavanje dozvola za proizvodnju NVO i tako će doprinijeti efikasnoj primjeni zakona.
  - Povećanje broja novih proizvođača naoružanja i vojne opreme kao i povećanje izvoza, što će se utvrđivati posebnom analizom nakon stupanja na snagu ovog Zakona
  - Zajednički inspekcijски nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove ekonomije (preko ovlašćenog službenika), odbrane, unutrašnjih poslova, nacionalne bezbjednosti, uređenja prostora i izgradnje objekata, zaštitu životne sredine, oblasti rada i zaštite i zdravlja na radu, finansija, a po potrebi i sa drugim nadležnim organima, u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor i propisom koji uređuje zajednički inspekcijски nadzor. Inspekcijски nadzor u pogledu primjene mjera zaštite tajnih podataka, vrši se u skladu sa propisima koji uređuju ovu oblast.
  - Ministarstvo ekonomskog razvoja u saradnji sa organima državne uprave nadležnim za unutrašnje, poslove odbrane, za nacionalnu bezbjednost i zaštitu životne sredine a po potrebi i sa drugim nadležnim organima.

Datum i mjesto

Podgorica, 06.03.2026.godine

MINISTAR
Nik Gjeloshaj

